

Jó ütemben halad a Teleki-ház felújítása

Szebb lesz, mint új korában

Fotó: Nagy Tibor

Mindig örömmel számolunk be műemlék épületek felújításáról. Ez alkalommal a több mint 200 éves marosvásárhelyi Teleki-házban folyó munkálatok menetéről Henter György vártemplomi lelkipásztortól érdeklődtünk. Aki a Bernády téren jár, láthatja, hogy az épület vár felőli, nyugati része már teljesen új köntöst kapott. A tavaly elkezdett restaurálással az enyészettől mentették meg a város egyik legszebb épületét, Teleki Domokos palotáját. Az ingatlan jelenleg a marosvásárhelyi református egyházközségek kuratóriumá-

nak a tulajdonában van, két esperesi hivatalnak és a Vártemplom egyházi irodájának ad otthont.

Mezey Sarolta

Az első vállalkozóval felbontották a szerződést

– A marosvásárhelyi Teleki-ház javítási munkálataival tavaly le kellett állni, mert a kivitelezővel fel kellett mondani a szerződést. Ennek oka,

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Távoktatás: nem mindenki fér hozzá

Maros megyében több mint kilencezer diák nem rendelkezik semmiféle, internetre csatlakoztatható digitális eszközzel, így nincs hozzáférésük az online oktatáshoz.

5.

Borúlátó előrejelzések

Jelentős mértékben rontotta Románia idei növekedési kilátásait a Nemzetközi Valutaalap (IMF). A washingtoni székhelyű hitelintézet által nemrég nyilvánosságra hozott World Economic Outlook című világgazdasági növekedési prognózis szerint 2020-ban a román gazdaság 5 százalékkal esik vissza.

6.

Valós időben a világjárvány gazdasági hatásairól

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának szakemberei valós időben követik a COVID-19-világjárvány hatását a romániai gazdaságra, valamint előrejelzéseket készítenek a járvány várható gazdasági hatásairól a fennálló helyzetben.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aftnális

Nyugdíjazzák az emelést?

Benedek István

Elkezdte hűteni a kedélyeket az idén esedékes nyugdíjmeléssel kapcsolatban a kormány. A minap a miniszterelnök mondta ebben a témában, hogy a féléves gazdasági teljesítményt ismerve lehet majd lényegileg beszélni róla, mert garanciákat szeretnének arra, hogy ki is tudják fizetni, kedden pedig a pénzügyér mondta, hogy kölcsönt kéne felvenni ennek érdekében, ami évekre kihatna az államháztartás egyensúlyára. Magyarra lefordítva ezek azt jelentik: sok jóra ne tessék számítani.

Egyrészt a féléves gazdasági adatokban aligha várható valami bizalomgerjesztő. Az első három hónap adatai nem mutattak rosszul, de utána jött a két hónapos karantén a gazdaság szinte teljes leállításával, több százezer utcára került emberrel, és vélhetően tízezres nagyságrendű csődhullámmal a cégek soraiban. Az állami alkalmazottak kényszerszabadságoltatásával lehetett volna spórolni, de ez nem volt fontos a kormány számára, ennek is meglesz a maga szerepe abban, hogy az év második felének valószínűleg már recesszióban futunk neki. Az pedig már eddig is eléggé világos volt, hogy az egykori szocdem kormányzat által nyilván nem véletlenül választási évre időzített nagy nyugdíjmelés nem fog saját erőből menni, csak jelentős kölcsönökkel megtámogatva. Még az előző években látott mintára papíron jól működő gazdaság mellett is így lenne, mert itt nyoma sem volt olyan gazdaságpolitikának, amelyik előre igyekezett volna bevételi forrásokat biztosítani ekkora kiadás fedezéséhez.

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁJUS

27., szerda
A Nap kel
5 óra 36 perckor,
lenyugszik
21 óra 3 perckor.
Az év 148. napja,
hátravan 218 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó idő
Hőmérséklet:
max. 17°C
min. 6°C

***Isten éltesse!**

Ma HELLA, holnap CSANÁD és EMIL napja.
CSANÁD: az ismeretlen jelentésű régi magyar Csana személynévből származik, -d kicsinyítő képzővel.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2020. május 26.

1 EUR	4,8415
1 USD	4,4172
100 HUF	1,3855
1 g ARANY	244,5322

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Online végzősbúcsúztató

Az idei tanév végén 3623 marosvásárhelyi diák végzi el középiskolai tanulmányait. A tanfelügyelőség ez alkalomból május 29-én, pénteken délelőtt 10 órától ünnepséget szervez az intézmény udvarán, ahol három nagy nevű iskola évfolyamelső diákja szólal majd fel. Az ünnepségen jelen lesz Cristina-Mara Togănel prefektus és Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke. Az eseményt élőben közvetíti a Román Televízió marosvásárhelyi stúdiója, az M9 tévécsatorna, az Ardeal TV, valamint a Maros Megyei Tanfelügyelőség Facebook-oldala is.

Jövő héten iratkozhatnak be a nyolcadikosok

A nyolcadikos diákok jövő héten, június 2-a és 5-e között iratkozhatnak be az általános iskolai tanulmányokat záró országos képességfelmérőre. A megmérettetés június 15-én a románvizsgával kezdődik, 17-én matematikából, 18-án anyanyelvből adhatnak számot tudásukról a kísérettségizők. Az ideiglenes vizsgaeredményeket június 22-én függesztik ki, a fellebbezéseket aznap 16–19 óra között fogadják. A végső eredményeket június 27-én hozzák nyilvánosságra.

Ügyfélfogadás a városházán

Újraindult az ügyfélfogadás (keddenként és csütörtökönként 10 és 12 óra között) a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szakosztályain. A részvételhez telefonos előjegyzés szükséges. A hivatal épületében kötelező a védőmaszk viselete és a járványügyi óvintézkedésként bevezetett távolságtartás szabályainak betartása – olvasható a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal honlapján nyilvánosságra hozott közleményben.

Kölcsön előnyös feltételekkel

A Marosvásárhelyi Nyugdíjasok Önszegélyző Pénztára tagjainak és leendő tagjainak előnyös feltételekkel nyújt kölcsönt 12 vagy 24 hónapra, akár a kérvényezés napján, a törvényeknek megfelelően. Az érdekelteket Marosvásárhelyen, a Bolyai utca 36. szám alatti székhelyen hétfőtől péntekig 7-13 óra között várják. Érdeklődni a 0265/262-651-es telefonszámon lehet. Az ügyfeleknek kötelező a védőmaszk viselése, és be kell tartani a távolságtartásra vonatkozó törvényes előírásokat – tájékoztatót az igazgatótanács.

Textilművészek online kiállítása

Május 29-ig, péntekig még megtekinthető a Facebookon a marosvásárhelyi textilművészek hagyományos tavaszi kiállítása, a 24. Ariadne. A Romániai Képzőművészek Szövetségének marosvásárhelyi fiókja által szervezett virtuális tárlaton az érdeklődők 60 alkotást, a marosvásárhelyiek mellett temesvári, kolozsvári, nagyváradi, beszercei, sepsiszentgyörgyi, csíkszeredai, székelyudvarhelyi, dévai, suceavai, zilvásárhelyi művészek munkáit tekinthetik meg a www.facebook.com/Filiala-Mures-a-UAPR-776155789088296 linken.

Újabb rágcsáló- és rovarirtás

A tervek szerint május 31-ig tart Marosvásárhely köz- és magánterületein a rágcsáló- és rovarirtás, de rossz idő esetén az időpont módosulhat. A Coral Impex Kft. felhívja a lakosság figyelmét, hogy a felhasználandó szer hatóanyaga a brodifacoum, illetve a cipermetrin és a diflubenzuron, amelyek mérgezés szempontjából ártalmasnak és irritálóknak minősülnek.

Hírszerkesztő: Kaáli Nagy Botond

Maszkokat osztottak ki Erdőszentgyörgyön

Az RMDSZ erdőszentgyörgyi szervezete ötszáz orvosi maszkot osztott ki hétfőn és kedden Erdőszentgyörgyön és Bözödön. Az arcvédők árát a szervezet helyi tanácsosai adták össze, majd a beszerzett védőeszközöket a szervezet tanácsosai, választmányi tagjai és önkéntes fiataljai osztották szét a két településen, a 65 év feletti, egyedülálló idős személyeknek, valamint a rászoruló kisgyerekes családoknak. A maszkok mellé egy-egy tájékoztató lapot is csatoltak, amely a maszkok helyes használatáról, valamint különböző higiéniai ajánlásokról tartalmazott információkat. Csibi Attila Zoltán polgármester, a helyi RMDSZ-szervezet vezetője köszönetét fejezte ki a közösség nevében a felajánlásokért, ugyanakkor a lakosságot arra kérte, hogy vigyázzanak egymásra, kiemelt figyelemmel óvják településeik időseit, továbbá a saját és a körülöttük lévők egészségének védelme és megőrzése érdekében az ajándékba kapott maszkokat használják rendeltetésszerűen, viseljék őket, „hisz a veszély még nem múlt el”.

Múlt héten az erdőszentgyörgyi Szent György líceum is kézhez kapta a Magyarország kormányától az RMDSZ közbenjárásával kapott maszkokat. Az intézmény 2000 maszkot vehetett át, így lehetővé válik, hogy a végzős diákok a legbiztonságosabb körülmények között térhessenek vissza az iskolába a felkészítők, illetve a vizsgákra – közölte közösségi oldalán az intézmény. Három nappal korábban az iskola egy felajánlást kapott: Szekeres Anikó az idén vizsgázó diákoknak 70 házi készítésű maszkot adományozott, amelyeket Léta Áron iskolaigazgató és Varga Orbán Ilona vett át, kifejezve köszönetét az adományozó önkéntes munkájáért és azért, hogy gondolt a szentgyörgyi diákokra. (GRL)

Ötszáz idős, illetve rászoruló személy kapott maszkot a két településen

Fotó: facebook.com/Csibi Attila Zoltán

Először szerveztek online gazdasági esettanulmány-versenyt

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Magyar Intézete május 16-án – az országban egyedülálló módon – online térben szervezte meg a 25.000 lejes összdíjazású Kolozsvári Esettanulmány Napokat, melynek keretén belül két párhuzamos rendezvény zajlott le, a középiskolások XII. üzleti tanácsadó versenye és a XXV. kolozsvári egyetemista-esettanulmányverseny.

A két rendezvény 2020-as döntő fordulóján több mint 100 versenyző vehetett részt: a középiskolások üzleti tanácsadó versenyén a két előselejtező forduló pontszámai alapján a döntőbe 20 háromfős csapat került be (a 91 jelentkező csapat közül), míg az egyetemisták esettanulmány-versenyének döntős mezőnyét a BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Magyar Intézeteinek 16 négyfős csapata alkotta.

A verseny résztvevői idén egy autóalkatrészeket forgalmazó nagyvállalat által szolgáltatott esettanulmányon dolgoztak, az esetet szolgáltató cég számára egy olyan stratégiát kellett kidolgozzanak, amely a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásait hivatott minimalizálni. A döntős csapatoknak hat nap állt rendelkezésre, hogy kidol-

gozzák javaslataikat a vállalat által felvetett kihívásokra. Megoldásaikat egy olyan vállalati szakemberekből álló zsűri előtt prezentálták, amelyet a középiskolások esetében a Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kar magyar tagozatos, ma már felelős vállalati pozíciókat betöltő volt diákjai, az egyetemisták esetében pedig a támogató vállalatok vezető szakemberei alkottak. A csoportorsorolásokat, a megnyitót, a legjobb négy csapat küzdelmét és az eredményhirdetést élőben követhette a közönség a Magyar Intézet Facebook-oldalán.

A középiskolások versenyén végül a szatmárnémeti Kőlcsey Ferenc Főgimnázium Kovács Viktória, Jankó Szép Attila, Tepfenhart Beatrix alkotta Gold Digger fantázianevű csapata diadalmaskodott, míg az egyetemisták versenye a Csenter András Gergely, György Ákos, Hollanda Tekla-Andrea és Karda Sára BBTE-s közgazdászhallgatók által alkototta Enigma csapat győzelmével zárult. A középiskolások mezőnyében a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum Non-Cents csapata (Dénes Magor Csaba, Izsák Attila-Edmond, Pásztor Kende Ferenc, irányítótanár: Ignát Anna) dicséretben részesült. (közlemény)

RENDEZVÉNYEK

Virtuális orgonahangverseny

Május 29-én, pénteken 20.10 órától Kozma Zsombor gyergyószárhegyi orgonaművész előadását hallgathatják meg a klasszikus zene kedvelői a www.facebook.com/pg/KulturalisKozpont/events Facebook-oldalon. Műsoron: Charles Tournemire – Improvizáció a Te Deum dallamára, Louis Vierne – Berceuse, Johannes Brahms – Korárelőjáték és fuga – „O Traurigkeit, o Herzeleid”, Hidas Frigyes – szonáta, II. tétel, César Franck – a-moll korál – A mon élève Augusta Holmes, G. T. Thalben-Ball – Elegy, William Albright – Sweet sixteenths, concert rag for organ, Pietro A. Yon – Humoresque L'Organo Primitivo – Toccatina for Flute. A hangversenyre a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ szervezésében a Hargitai Megyenapok rendezvénysorozata részeként kerül sor.

EKE-napi pályázat gyermekeknek

A Erdélyi Kárpát-Egyesület gyermekek számára hirdet pályázatot. A résztvevők egy túrafotó és egy frappáns szöveg összeállításával méretet készíthetnek, illetve egy túrát, utazást vagy az utazás által kiváltott érzelmeket bemutató, 12 képkockából álló animációval is pályázhatnak. A kép lehet saját vagy szabad felhasználású oldalról letöltött, a szöveget a pályázónak kell megfogalmaznia. Kategóriák: I-IV., V-VIII. és IX-XII. osztályosok. A legsikeresebb memeket a szervezők díjazják, és közzéteszik az EKE honlapján és közösségi oldalán. A pályázatokot az ekenap@eke.ma e-mail-címmel lehet beküldeni július 12-ig. Az elektronikus levélben fel kell tüntetni a beküldő nevét, életkorát, iskolája nevét, azt, hogy hányadik osztályos, valamint elérhetőségét (e-mail-cím, lakhely, telefonszám). Az elektronikus levél tárgyaként az EKE-napi pályázat címet kell feltüntetni. Bővebb tájékoztatást az Erdélyi Kárpát-Egyesület Facebook-oldalán találnak.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Kerekes László az új gyulafehérvári segédpüspök

Ferenc pápa a kézdivásárhelyi Kerekes László plébánost nevezte ki a gyulafehérvári főegyházmege segédpüspökévé – közölte Kovács Gergely gyulafehérvári római katolikus érsek keddi körlevelében, amelyet a Romkat.ro erdélyi hírportál tett közzé.

A gyulafehérvári főegyházmege korábbi érseke és püspökhelyettese, Jakubinyi György és Tamás József tavaly mondtak le, életkorukra hivatkozva. Ferenc pápa elfogadta a lemondásukat, a katolikus egyház fő pedig tavaly decemberben nevezte ki Kovács Gergelyt püspökké, akit az idén februárban avattak püspökké, és iktattak be érseknek.

Segédpüspöknek a pápa most Kerekes László szentszéki tanácsost, a kézdivásárhelyi Boldog Özséb plébánia plébánosát nevezte ki. Kerekes László 1968-ban született Kézdivásárhelyen, és 1986-ban érettségizett a Gyulafehérvári Római Katolikus Kántoriskolában. 1987-ben kezdte meg filozófiai és teológiai tanulmányait a Gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán, majd 1990-től a Budapesti Központi Papnevelő In-

tézet növendékéeként folytatta, s fejezte be 1992-ben. 1993-ban szentelték pappá Gelencén. 1994-ben kánonjogi licenciátust, majd 2004-ben egyházi doktoriátust szerzett az ottawai Szent Pál Egyetemen.

A körlevél felidézi, hogy 26 évnyi papsága alatt Kerekes László sokféle pasztorális feladatkörben szolgált: 1994-2000 között a Gyulafehérvári Érseki Bíróság helynöke, a Gyulafehérvári Hittudományi Főiskola fegyelmi prefektusa és kánonjogtanára. 1996-tól ugyanitt retorikát, homiletikát és pedagógiát tanít. A Gyulafehérvári Hittudományi Főiskola tudományos folyóiratának, a Studia Theologica Transsylvaniae társalapítója. 2000 decemberében szentszéki tanácsosi címet kap. Jelenleg a Gyulafehérvári Érseki Bíróság helyettes bírósági helynöke, és 2004 óta Kézdivásárhelyen a Boldog Özséb plébánia plébánosa. Anyanyelvén kívül folyékonyan beszél románul és angolul.

A püspökszentelés helyszínét és időpontját a későbbiekben közlik – olvasható a körlevélben. (MTI)

Ország – világ

Vízszünet áramkiesés miatt

Kedden 15 óra körül a marosvásárhelyi vízüzemnél a villanyhálózaton feszültségesés következett be, megszakadt a vízüzem szivattyúja. Emiatt leálltak az ivóvizet szolgáltató szivattyúk, ami azt eredményezte, hogy a várost és a környező településeket is magába foglaló övezet mintegy 70%-os kiterjedésén megszakadt az ivóvízellátás. Az Aquaserv vízszolgáltató kedd délután közösségi portálon közzétett üzenetben kérte a fogyasztók elnézését, és közölte, dolgoznak az üzemzavar elhárításán.

Egységes határnyitást szorgalmaz az olasz külügyminiszter

Luigi Di Maio olasz külügyminiszter azt javasolja, hogy az Európai Unió tagállamai egyidejűleg nyissák meg határaikat annak érdekében, hogy a koronavírus-járvány miatti korlátozások után az idegenforgalom egyszerre indulhasson újra. A RAI közszolgálati televízióknak hétfőn kész este adott interjújában az olasz diplomácia vezetője azt szorgalmazta, június 15-e legyen „az európai újraindulás napja”. Mivel Németország ezen a napon készül újra megnyitni határait, „próbáljunk meg mindannyian egyszerre újraindulni” – hangsúlyozta Di Maio. Elmondta, a római kormány el akarja kerülni, hogy az EU tagországai között a turisták olyan „kétirányú” folyosókon mozogjanak, amelyek más országokat kizárnak. (MTI)

Jelentősen megugrott a korrupciós eljárások száma Kínában

– derült ki a kínai főügyészség kedden közzétett jelentéséből, amelyet az éves parlamenti ülésszakra állított össze. A főügyészség adatai szerint tavaly 18585 ember ellen indítottak eljárást korrupció miatt, ami 89,6 százalékos emelkedést jelent az egy évvel korábbi vádemelések számához képest. A tavalyi vádlottak közül 16 tartományi vezetői, vagy miniszteri ranggal rendelkezett. A főügyészség adatai szerint a tavaly szintén szembetűnő mértékben emelkedett a különféle kiberbűncselekmények miatti vádemelések száma is – 71765 ember ellen indítottak vizsgálatot egyebek mellett internetes csalás, szerencsejáték és személyes adatok kiszivároztatása miatt, ami 33,2 százalékos emelkedést jelent az egy évvel korábbi adathoz képest. A szervezett bűnözéssel összefüggő vádemelések száma szintén jelentősen – 33,2 százalékkal – nőtt 2018-hoz képest, és éves összehasonlításban 32,2 százalékkal több ember ellen indítottak eljárást szellemi tulajdonjogok megsértése, illetve vállalati titkokkal való visszaélés miatt. (MTI)

Nem sikerült a Virgin Origin első rakététakilövése

Sikertelen volt Richard Branson brit milliárdos cége, a Virgin Orbit első rakétafelvetési kísérlete – írta a BBC hírportálja. A hordozórakétát az üzletember egyik speciálisan átalakított repülőgépeinek száma alá lőtték ki a Csendes-óceán fölött. A rakéta néhány másodperccel később beindította a motorját, de egy anomália miatt a repülés idő előtt véget ért. Jelenleg nem tudni pontosan, mi nem működött, ám a cég már a fellövés előtt közölte, hogy csak 50 százalék a siker esélye. A Virgin Origin a kis műholdak fellövésének növekvő piacára akar bekerülni. Branson úrvénkenységének legnagyobb érdeklődést kiváltó része az a fejlesztés alatt álló „turisztajárat”, mellyel fizetős utasokat akar a földi légkör fölé repíteni. (MTI)

Nyugdíjazzák az emelést?

(Folytatás az 1. oldalról)

Ha pedig beüt a válság, akkor nyugdíjmelésre senki nem fog hitelt biztosítani a regáti kormányoknak, kölcsön a túléléshez is kelleni fog nekik, de a feltételekben kikötik majd, hogy a nyugdíjmelést felejtsek el. Majd jó szoci mintára lehet szidni a csúnya nyugatiakat, akik nem engednek nekik, hogy elhozzák a népket.

Már abból, hogy egy ilyen tízmilliárd lejes nagyságrendű éves kiadással járó tervnek az alapok biztosítását célzó előkészítésére semmi érdemleges nem történt, világos, hogy az egészet nem azért találták ki, hogy a jelenlegi és jövőbeli nyugdíjasok sorsával foglalkozzanak, hanem csak azért, hogy a szavazataikat megszerezzék. De már a szocdem kitervelőknek is leesett a tantusz, hogy ezt nem fogják cechhel bírni, így nekik kézenfekvő volt egy évvel a tervezett választások előtt ellenzékbe vonulni, aztán hagyni a balek liberális csapatot, hogy majd vigye el egy eleve roppant nehezen teljesíthető ígéretet nem váltásának ódiumát. A mostani nagyfiúknak már világos lehet, hogy kicsik ők ehhez a kihíváshoz, csak a beismerést próbálják minél hitelesebben tálni. A nyugdíjasok sorsa meg egyik klikket sem érdekli, akik egy aktív életet ledolgoznak, csak szavazógépnek kellene ebben az országban.

Szijasrtó: Magyarország kölcsönös tiszteleten alapuló együttműködést akar építeni Romániával

Magyarország kölcsönös tiszteleten alapuló együttműködést akar építeni Romániával, és a világjárvány idején megtapasztalt észszerű együttműködést szeretné továbbfejleszteni – mondta Szijasrtó Péter külgaasági és külügyminiszter kedden Bukarestben, ahol román hivatali partnerével, Bogdan Aurescuval tárgyal.

Közös sajtóértekezletükön elmondta: Magyarország a közép-európai térség együttműködésének erősítésében érdekelt, kétoldalú kapcsolatait pedig a kölcsönös tiszteletre alapozza.

„Megadjuk a tiszteletet a partnereinknek, de egy több mint ezeréves nemzetként el is várjuk azt” – szögezte le. Hozzátette: a másfél milliós erdélyi magyarságnak is az az érdeke, hogy a két ország „jóban legyen egymással”.

Szijasrtó Péter bukaresti tárgyalásai során azt kérte román kollégájától, hogy Románia is tekintsen erőforrásként a területén élő magyar közösségre, miként Magyarország is így tekint az országban élő román nemzeti közösségre.

Elmondta: a Fidesz kormányra lépése óta ötszöröse nőve a nemzeti kisebbségeknek és így a román közösségnek járó költségvetési támogatást, és a magyar parlamenthez be-terjesztett új nemzetiségi törvény a nemzeti közösségek tulajdonába juttatja az általuk oktatási vagy kulturális célra használt ingatlanokat.

A magyar fél örömmel fogadja, ha Románia is támogatja a magyarországi románokat, miként természetesnek tekinti azt is, hogy Magyarország is támogatja a határain túl élő nemzet-részek boldogulását szülőföldjükön. A szomszédos országokban indított magyar gazdaságfejlesztési program révén eddig 250 millió eurónyi beruházás jött létre Romániában. A magyar fél nyitott arra, hogy – a román kérésnek megfelelően – meg-

állapodást kössön ennek a programnak a folytatásáról. Hamarosan véget érnek a két ország gázhálózatának összekötését célzó munkálatok, amelyek révén lehetővé válik a Romániából Magyarország irányába történő gázszállítás is, az első időszakban évi 1,75 milliárd köbméter, és várhatóan augusztusra elkészülhet az újabb autópálya-csatlakozás a két ország között – sorolta a külgaasági és külügyminiszter.

Szijasrtó Péter hozzátette: Magyarország a jó kapcsolatban érdekelt, szívesen venné, ha nem a magyarság lenne a téma a román választási kampányban, és reményét fejezte ki, hogy az ezzel kapcsolatos „sajnálatos nyilatkozatok” nem ismétlődnek meg.

Aurescu a trianoni békeszerződés közelgő centenáriuma utalva hangsúlyozta: a két országnak túl kell lépnie az eltérő történelemszemléletre, és a kölcsönösen előnyös projektekre összpontosítva „valódi” stratégiai partnerséget kell felépítenie.

Ehhez szerinte ki kell lépni a kölcsönös „provokációk” logikájából, a kölcsönös tiszteletre és bizalomra kell alapozni a kétoldalú kapcsolatokat, és a Romániába látogató magyar tisztségviselőknél tartózkodniuk kell attól, hogy a stratégiai partnerség szellemével ellentétes nyilatkozatokat tegyenek.

Megjegyezte: Románia számára a trianoni békeszerződés a románság számára „elsődleges jelentőséggel bíró” – Erdély és a Román Királyság egyesülését kikiáltó – 1918-as gyulafehérvári román nemzetgyűlés határozatának nemzetközi elismerése volt. Elismerik Magyarország jogát ahhoz, hogy maga döntsön a történelmi eseményekkel kapcsolatos megemlékezésekről, de azt szerelnék, ha a két ország kapcsolatát a 21. századi, európai szellemű, pragmatikus jövőépítés szándéka határozná meg – hangoztatta a román külügyminiszter. (MTI)

Nem kerül szabadlábra Liviu Dragnea

Börtönben marad Liviu Dragnea, a parlament volt házelnöke, a Szociáldemokrata Párt (PSD) korábbi elnöke, miután a legfelsőbb bíróság hétfőn jogerősen elutasította újabb felülvizsgálati kérelmét.

Az akkor még kormányon lévő PSD-t erős kézzel vezető, és a kormányt háttérből irányító politikust csaknem egy évvel ezelőtt, 2019. május 27-én hivatali visszaélés, illetve okirathamisításra való felbujtás miatt ítélte három és fél év letöltendő szabadságvesztésre a legfelsőbb bíróság.

Dragnea ezúttal eljárási szabálysértésre hivatkozva kérte börtönbüntetése eltörlését. Keresetét egy – bebörtönzése után kimondott – alkotmánybírósi határozatra alapozva azt állította: az ügyében alapfokú ítéletet kimondó háromtagú bírói tanács törvénytelenül alakult, hiszen nem korrupcióra szakosodott bírák vettek részt benne.

A hivatkozott alkotmánybírósi határozat kimondta: minden olyan pert újra kell tárgyalni, amelyben alapfokon a szabálytalanul alakult (azaz nem korrupciós ügyekre

„szakosított”) háromtagú tanácsok ítéleztek 2019. január 23. előtt, kivéve azokat az ügyeket, amelyekben az alapfokú ítélet azóta jogerőre emelkedett.

A legfelsőbb bíróság öttagú bírói tanácsa megalapozatlanul minősítette és elutasította Dragnea újabb felülvizsgálati kérelmét, ugyanakkor jóváhagyta, hogy az ügyben alkotmányossági kifogással forduljanak az alkotmánybíróshoz.

Dragnea ügyvédei az elmúlt évben több perújítási, illetve felülvizsgálati kérelemmel próbálták meg elérni védecük szabadlábra bocsátását, de a legfelsőbb bíróság eddig minden jogorvoslati kérelmüket elutasította.

Dragnea vezetése alatt a PSD történelmi győzelmet aratott a 2016-os parlamenti választásokon, de a pártelnök – akit korábban már felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték egy választási csalással összefüggő korrupciós ügyben – priusza miatt nem kérhette magának a miniszterelnöki tisztséget. Dragnea jelenleg a Bukarest melletti rahovai börtönben tölti büntetését, ahol az autószerelő műhelyben dolgozik. (MTI)

Dan Barna: Haszontalan kezdeményezés a PNL különnyugdíjak eltörléséről szóló projektje

„Haszontalan kezdeményezésnek” minősítette hétfőn Dan Barna, a Mentsétek meg Romániát Szövetség (USR) elnöke, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) által benyújtott, a szenátorok és parlamenti képviselők különnyugdíjának eltörléséről szóló projektet, olyan körülmények között, hogy az USR már benyújtott egy vonatkozó jogszabálytervezetet.

A pártelnök szerint ebből az következik, hogy a PNL haszontalanra játszik, hisz az ő tervezetüknek is be kellene járnia a jogalkotási folyamat azon szakaszait, amely az USR projektje már rég átment.

„Szociáldemokrata és liberális kollégák, meg szeretnék hallgatni a románokat, és el szeretnék törölni a különnyugdíjakat? Hívják össze holnapra a két ház együttes ülését, és fogadják el a meglévő jogszabálytervezetet. A románok nem demagóg törvényhozási játékokat akarnak, hanem igazságot” – írta hétfői Facebook-bejegyzésében az USR elnöke.

Dan Barna emlékeztetett: az USR még 2017 szeptemberében

ben benyújtott egy módosító javaslatot, amely eltörlőné a képviselők és szenátorok státútumából azt a két cikkelyt, amely különnyugdíjat állapít meg a törvényhozóknak.

Florin Roman, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) alsóházi frakcióvezetője hétfőn jelentette be, hogy a liberális párt törvénytervezetet nyújtott be a parlamentbe, hogy a képviselők és szenátorok különnyugdíjának eltörléséről. Florin Roman szerint a jogszabályjavaslatot az alkotmánybíróshoz vonatkozó határozata előírásainak szem előtt tartásával szövegezték meg.

„Tervezetünk szem előtt tartja az alkotmánybíróshoz a témával kapcsolatos valamennyi észrevételét. Szerintünk nem lesz okuk elutasítani vagy alkotmányellenesnek minősíteni” – nyomatékosította.

Roman reményét fejezte ki, hogy a parlament gyorsított eljárásban fogadja majd el a tervezetet, mivel valamennyi „nagy párt” a képviselők és szenátorok különnyugdíjának eltörlése mellett foglalt állást. (Agerpres)

Utópia? Az okosiskoláké és a digitális készségeké a jövő

Nem lenne szabad politikai alku tárgyává tenni a jövőt. A romániai az egyik leginkább elavult rendszer az Európai Unióban, szocialista alapokon működik ma is. Oktatási miniszterek jönnek-mennek, mindegyik reformot hirdet, aztán amikor jön a következő, minden kezdődik elölről. Így a minduntalan emlegetett reformok nemhogy megvalósulni, jóformán elindulni sem tudnak. Az biztos azonban, hogy a tanintézmények, oktatók, önkormányzatok, de még a szülők is tanultak abból a helyzetből, ami az elmúlt 2 hónapban kialakult. Sajnálatos, hogy talán pont a diákok tanultak ebből a legkevesebbet. Az online világ ugyanis számukra újat nem mutatott. De kellett mindez ahhoz, hogy elinduljunk a fejlődés útján. *Soós Zoltánnal*, Marosvásárhely polgármesterjelöltjével beszélgettünk.

– *Négy iskolaköteles gyermeked van. Ebben az időszakban, amikor kötelező volt a digitális oktatásban részt venni, hogyan boldogultatok?*

– Nincs annyi számítógép a családban, hogy külön-külön mindenkinek jusson egy. De a nagyobb gyerekeknek már van telefonjuk, így az sokat segített abban, hogy csatlakozhassanak az online órákhoz. Volt olyan is, hogy nekem is otthon kellett hagynom a laptopom, hogy tudjanak megoldani egy feladatot.

Nekünk az segítségünkre volt, hogy az első hónapban a tanügy sem tudta, hogyan kezelje a helyzetet. Semmi nem volt átgondolva. A tanárok vagy a diákok és szülők helyzete sem. Az eszközök hiánya és a tartalmi kérdések ma sincsenek átgondolva. Viszont legalább mára csökkent a tananyag, hiszen napi 2

Illusztráció

vagy 3 óra van, ami elég is egy gyereknek. Azt meg tudja érteni, és el is tudja mélyíteni.

– *A gyerekek tudják önállóan használni az oktatásban használt digitális rendszereket?*

– Az elején nem ment, csak a nagyobbik lányomnak. A kisebbeknek szülői segítségre van szükségük ma is, főleg az előkészítés és a 3. osztályos gyerekek. A szülő jelenléte létfontosságú ebben a helyzetben. Ismét meg kellett tanulunk bizonyos elfelejtett matematikai műveleteket vagy például az irodalmi műelemzést. Nekem a törtekkel gyűlt meg egyik délután a bajom. Jelenleg, ha reggel kissé tovább maradok otthon, azt látom, hogy minden szobában, sarokban duruzsol valaki: órán vesznek részt a gyerekek.

De önmagában az nem elég, hogy használunk egy digitális plat-

formot. Ahhoz, hogy az oktatásnak értelme is legyen, a tananyagot is át kell alakítani. Teljesen más módszertanra és tananyagra van szükség ebben a rendszerben. A tanár is kell tudjon oktatni ezeken a felületeken, és a diák is úgy kell ott legyen, hogy valóban megszerzett tudással gyarapodjon. Teljes reformra van szükség, másként nagyon rövid időn belül ki fog derülni, hogy az oktatás ebben a formában nem hatékony.

– *Neked szülőként mennyire ment nehezen, mennyire volt idegen ez a rendszer, amiben tanulnak a gyerekek?*

– A szülők legalább annyira kell kövessék az online tanterem történéseit, mint a diákok, vagy még jobban. Most szülőként mindenki másodjára is beiratkozott az iskolába. A gyerekek nem mindig látták át, hogy mi a teendő, segíteni kellett nekik ebben.

Mindez óriási feladat és munka volt a tanároknak is, külön köszönöm a munkájukat és a türelmüket. Hiszen az, hogy naponta sokan több száz gyereket kövessenek, felügyeljenek, ellenőrizzék, hogy mindenki elküldte-e a háziját, hogy ki az, aki aktív az órán, és ki az, aki virtuálisan is meglogna, nem egyszerű. Ugyanakkor egy teljesen új, sokak számára ismeretlen online felületen a meglévő tananyagba bele kellett ékeljenek számtalan digitális segédanyagot. Ami persze nagyon hasznos, rengeteget segít a gyerekeknek, de ez mind pluszmunka és -idő. Ezt is figyelembe kell venni a jelenlegi helyzetben.

Nálunk olyan is történt, hogy amíg én kislabizáltam a rendszer működését, elkerülte a figyelmem egy házi feladat, így csak több hétre rá szólt a tanár, hogy azt a gyerek kihagyta. De igazából én hagytam ki, hiszen én sem tudtam pontosan követni, hogy mi történik. Emiatt is úgy vélem, hogy nagyon sürgősen és nagyon alaposan újra kell gondolni ezt a rendszert. A pedagógusok, szülők és diákok is meggyőződhetnek erről.

– *Említetted a reformokat. De mit kéne és mit fog megtanulni ebből a helyzetből a több sebből vérző román oktatás?*

– Általánosan azt láttuk, hogy ennek az oktatási formának számos előnye, de hátránya is van. Előny, hogy sok és színes segédanyagot lehet használni, nem kell a gyerekeknek hajnalban kelni, hatékonyabban oszthatják be idejüket. A gyerekeim viszont ma is leginkább a közösséget, a barátokat hiányolják. Vitathatatlan az iskola szocializációs szerepe. Ezt meg kell tartani,

sőt erősíteni. A jövőben arra kell fektetni a hangsúlyt, hogy az oktatási intézményeket szereljük fel okoseszközökkel, kezdve az épületek modernizálásával, és minden eddiginél nagyobb hangsúlyt kell kapjon a digitális kompetenciák felújítása a diákok és a tanárok körében egyaránt. A jövő tehát szerintem az okosiskoláké, modern, digitális eszköztárral, interaktív oktatással. És habár a román oktatás szinte csak a bukaresti politikuskótól függ, mégsem várhatunk a csodára. Úgy tartom, hogy az önkormányzatoknak sokkal nagyobb feladatuk lesz a jövőben az oktatással foglalkozni, abba befektetni, mint amekkora eddig volt, hiszen ez a jövőnk kulcsa. Egy közösség csak akkor lehet erős, csak akkor lesz jövője, ha erős az oktatása is.

Éppen ezért, amennyiben megnyerem a választásokat, az iskolák felújítását fogom előtérbe helyezni, sokkal hangsúlyosabban, mint ahogyan a vásárhelyiek eddig tapasztalták. Florea és társasága ezzel mondhatni alig foglalkozott. Meg fogjuk szerezni a szükséges forrásokat ahhoz, hogy az intézmények okosiskolákká alakuljanak. Ez az egyik legfontosabb pillére annak, hogy Marosvásárhely „okosvárossá” válhasson. Nekem az a célom, hogy Marosvásárhelyen négy év múlva legalább egy smart iskolánk legyen. Ha a Fehér megyei Maroscsüged községben lehetett, akkor egy ilyen városban, mint Marosvásárhely, miért ne lehetne? A vírus megmutatta az irányt, csak dolgozni kell, hogy ami tőlünk függ, legalább azt megtegyük.

Jakab Orsolya

Szebb lesz, mint új korában

(Folytatás az 1. oldalról)

hogy az épület alábetonozását elsiette, illetve nem végzett minőségi munkát. Múlt év októberében találtunk egy új vállalkozót, a Demeter Zoltán által vezetett Demzoltar Kft.-t, amely jó munkát végez, nagyon elégedettek vagyunk vele. Itt említem meg, hogy az A kategóriás műemlék felújítási terveit Keresztes Géza műépítész végezte, a statikus mérnök Csákány Dezső – mondja Henter György lelkipásztor.

Három méter mélyre ástak az épület körül

– *Az épület körül sokáig mély sánc volt, miért kellett olyan mélyre ásni?*

– Azért, mert az épületet körbe kellett drénezni, hogy kiküszöböljék a falak további vizesedését. Ehhez mintegy három méter mély árkot kellett ásni az épület körül. Ide helyezték el a vezetékeket is. Nagyon nagy beavatkozás volt, de mostanra már befejezték ezt a munkálatot, a földet visszatöltötték, és nagyon jó ütemben folyik az épület felújítása. Az alapok alábetonozása megtörtént, a pincehelyiségekből a nedvességtartó betonréteget eltávolították, a törmeléket elhordták, a vakolatot leverték, hogy szellőzzenek és száradjanak a falak, a nyugati épületrészt már bevakolták.

Kicserélték a régi nyílászárókat

– *Az épületre új nyílászárók kerültek, szükség volt erre?*

– A nyílászárókat kicseréltük a nyugati oldalon és a homlokzaton. A régi nyílászárók korhadtak voltak, nem zártak, s emiatt a termeket nem lehetett kifűteni. Az asztalosmunkát Kádár István mester, a nyárádtői református gyülekezet gondnoka végezte, nagy megelégedésünkre. Az ablakok vasalatát egy gyergyói kovácsmestertől rendelte. Az új ablakok megfelelnek a műemlék-restaurálási előírásoknak.

Restaurálják a latin feliratú kőtáblát

– Sok munka volt az épület tetőszerkezetének a kijavításával, a héjazat cseréjével. Most vakolják és festik a belső és a külső falakat. Jól haladnak vele. Ahogy az látható, a Teleki-ház nyugati homlokzata már elkészült, és szép szintet kapott. Folyamatban van a ház erkélyének restaurálása, amelyet Kiss Loránd restaurátor cége vállalt fel, és Pál Szidónia vasrestaurátor végzi ezt a felújítást.

Ugyanakkor a kőművesmunkálatok során felfedeztük, hogy az épület főhomlokzatán, a tetőszerkezetre fölállított nagy oromfal és a két világító kőablak megrongálódott. Ezért a kőrestaurátorral megbeszéljük, hogy mérje föl, milyen állapotban vannak ezek, s állapítsa meg, hogy el tudja-e végezni a restaurálását. Ez megtörtént, árajánlatot kaptunk, s Nagy Béni kőrestaurátor neki is látott az impozáns kőtábla javításához, amelyen az épület építéséről latin nyelvű felirat olvasható. Az oromfal mellett levő két kőurna annyira megrongálódott, hogy mindkettő kettétörtött. Isteni szerencse volt, hogy ezek nem estek le, és nem okoztak balesetet.

– *Az épület fűtési és villamos hálózatát is felújítják?*

– Elkészültek az épületgépészeti tervek, ezeket Klósz Bálint épületgépész-mérnök és Soós Botond villamosmérnök tervező készítette. A helyiségekbe teljesen új fűtés- és villanyhálózat kerül, ezeket részben már be is szerelték. Szépen haladunk, hogy a munkát mielőbb befejezzük.

Év végére visszaköltözhetnek az esperesi hivatalok

– *Mikorra várható az épület átadása, hogy mindkét esperesi hivatal, a Marosi és a Marosmészei a felújított ingatlanban működheszen?*

– Összire csak a „látványos” részekkel leszünk meg, mert az épület pincéjének drága és sok időt igénylő felújítására nem elegendők az anyagi forrásaink. Valószínű tehát, hogy idén a pince nem készül el. Év végéig azonban az épület olyan állapotban lesz, hogy az esperesi hivatalok visszaköltözhetnek, s működésük zavartalan lesz. Lesznek olyan épületrészek is, amelyek bérbe adhatókká válnak – tájékoztatott Henter György lelkipásztor, aki a teljes munkálat irányítását vállalta.

Az épület felújítása a marosvásárhelyi egyházak kuratóriumának, a két esperesi hivatal, valamint nagyjából az Erdélyi Református Egyházkerületnek a magyar kormány támogatásából folyósított hozzájárulásával valósul meg.

Erről jut eszembe

Hétfőn bejelentették, Marosvásárhelyen újra látogatható a Megyei Könyvtár. Bizonyos megkötésekkel és szűkített időhatárok, megszabott feltételek között fogadják a közönséget, mint általában mindenütt, ahol lazítottak ugyan a veszélyhelyzeti szigorításokon, de igyekeznek elkerülni az újabb fertőzéseket. Biztos sokan örülnek a nyitáshoz, főleg a könyvtár régi, hűséges látogatói, akik elsősorban az itteni kölcsönzéssel szerették be maguknak az olvasnivalót. De a népszerű intézmény megnyitása jó hír mindazoknak, akik szeretnek olvasni, és az e-book vagy nem elérhető, vagy még mindig idegen számukra. Remélhetőleg a könyvesboltok is mihamarabb az érdeklődők rendelkezésére állhatnak. Bizony hiányzott az a lehetőség, hogy amikor kedvünk tartotta, csak úgy bemenjünk tájékozódni az üzletbe, gyönyörködni az egyre tetszősebb kiadói újdonságok látványában, belelapozni a még ismeretlen kötetekbe, érezni a friss nyomdaillatot, és ha nem tudtuk ellenállni, zsebünk függvényében megvásárolni valamelyik könyvet. Nem tudhatom, csak remélni merem, hogy minden eddigi könyvesbolt megmarad, hiszen nagy veszteség érte tulajdonosaikat, munkötetőiket. Egyáltalán, alapjaiban rengethetette meg a pandémia a könyvkiadást, a könyvpiacot. Ebbe egy jegyzetben nem mélyedhetünk bele, amúgy is sok szó volt róla a médiában. De talán több dologban pótolhatók a veszteségek, feledtethetők a kényszer szülte hiányok. Elmaradtak közönségvonzó, közkedvelt könyves rendezvények, hagyományos könyvvásárok, takaréklángon működtek a könyvkiadók, nem kerültek a széles nyilvánosság elé az irodalmi, szakmai újdonságok. Pedig kétségtelen, hogy számos kézirat várt arra, hogy kötetbe szedve, gondozva szerezzon élményt az olvasóknak. A médiumok jól érzékeltették, mekkora alkotókedv, milyen csillapíthatatlan segíteni akarás feszült az írókban, költőkben is. A képernyőkről

csak amúgy sugárzott a felolvasásaikba, megszólalásaikba, a színművészek, zenészek, más előadók tolmácsolta írásaikba emelt életérzések, gondolatok, szellemi emlékek áradata. Olykor talán túl nagy adagolásban is, ami időnként oda vezetett, hogy a hosszabb olvasási időt igénylő, terjedelmesebb kötetek iránt már lanyhult az érdeklődés. Persze ezt a türelmetlenséget a nyomozó karanténhangulat, a magány, a ránk erőltetett távolságtartás is okozhatta. Tény, hogy elég sok ismerősöm panaszkolt telefonos beszélgetéseink során, hogy erőt kell vennie magán, ha elhatározza, egy több száz oldalas kötet olvasásába kezd bele. Talán mindez elmúlik, ha majd ismét élő könyvbemutatókon, író-olvasó találkozókön, közönség előtt zajló kerekasztal-beszélgetéseken veszünk részt. Mert mégiscsak jóval erősebb az összehatás és az új könyvek megismerése iránti indítottság, mint az online rendezvényváltozat esetében. A jelenséget valahogy a tévék által közvetített futballmeccsekkel hoznám párhuzamba. Lehetnek az összecsapások bármily színvonalasak, a közönség reakciója nélkül az egészen elvesz az igazi íze, a sava-borsa. Nyilván nem kell lebecsülnünk a digitális, online világot. Mit is csinálnánk mostanság nélküle?! Örülünk, hogy van, és csakis dicséret illeti az alkotókat s a művészek minden kategóriáját, hogy a járvány kezdete óta olyan példás odaadással kapcsolódtak be a kultúrának ebbe az új közegébe. A közelgő nagy könyves rendezvények, az Ünnepi Könyvhét, a Margó fesztivál és a további erdélyi komplex könyves események is még online módon próbálják beszippantani majd a befogadók tömegeit. Legyünk ebben partnerek mindannyian. De higgyük, hogy az őszi Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásáron már újra napokon át zsúfolásig megtelik a Nemzeti Színház székhelyének minden tere s szeglete. (N.M.K.)

Távoktatás: nem mindenki fér hozzá

Sok gyerek otthonában áram sincs, nemhogy okoseszköz

Maros megyében több mint kilencezer diák nem rendelkezik semmiféle, internetre csatlakoztatható digitális eszközzel, így nincs hozzáférésük az online oktatáshoz. A kormány május 7-én 150 millió lejjel egészítette ki az oktatási szaktárca idei költségvetését annak érdekében, hogy megteremtsék az ilyen helyzetben lévő tanulók számára a lehetőséget a távoktatáshoz való hozzáféréshez. A szaktárca honlapján fellelhető információkból az derül ki, hogy a becslések szerint országos viszonylatban mintegy 250 ezer gyereknek lenne szüksége a digitális távoktatást lehetővé tevő eszközökre.

Menyhárt Borbála

Jóváhagyta a kormány, hogy az oktatási minisztérium költségvetését 150 millió lejjel kiegészítsék, és így a minisztérium internetre csatlakoztatható eszközöket vásárolhasson a nehéz anyagi helyzetben élő diákok számára, akiknek jelenleg nincs lehetőségük online tanulni. A megyei tanfelügyelőségek a szaktárca kérésére igyekeztek felmérni, hogy a saját megyéjükben hány diáknak van szüksége az állami segítségre. A szaktárca becslései szerint ország-szerte 250 ezer diáknak nincs semmilyen internetre csatlakoztatható digitális eszköze, azaz sem okostelefonnal, sem táblagéppel, sem laptoptal, sem hagyományos számítógéppel nem rendelkeznek. Sokan azonban ennek a számnak a többszöröséről beszélnek. Maros megyében közel 9300 iskolás gyerek van ebben a helyzetben, az

összdiáklétszámnak a 11,6 százaléka – tudtuk meg Illés Ildikó főtanfelügyelő-helyettesétől.

Hiába a csodagép, ha hiányoznak az alapok, nem tudnák használni

Miközben a szaktárca arra kéri a szülőket, hogy elektronikus eszközöket biztosítsanak a hátrányos helyzetű családokban élő gyerekeknek, felmerül a kérdés, hogy gondoltak-e arra, hogy vannak tanulók, akiknek nemcsak az okoseszköz és az internet-hozzáférés hiánya okoz gondot

a távoktatás megvalósulásában, hanem az is, hogy a lakásban, ahol élnek, nincsen áramszolgáltatás, vagy éppenséggel a szülők írni-olvasni sem tudnak, képtelenek lennének segíteni a gyerekeknek a digitális világban való eligazodásban.

A marosvásárhelyi Romulus Guga iskola kihelyezett tagozataként működő hidegvölgyi iskola, ahová mintegy 150 gyerek van beírva, egyike azoknak, ahol nem old-

ható meg a távoktatás. *Tálas Ferenc* pedagógus, a hidegvölgyi iskola első osztályosainak a tanítója lapunk érdeklődésére elmondta: egyetlen gyerek sem tudott bekapcsolódni a járványhelyzet miatt előírt távoktatásba, ugyanis a telepen, ahol laknak, nincsen internetlefedettség, sok lakásban pedig áram sincs. A pedagógus úgy véli, az elektronikus eszközök, amelyeknek a biztosítását a szaktárca kilátásba helyezte, valójában nem oldanák meg a problémát, ugyanis hiába a csodagépek, ha hiányzik az alap, sem a gyerekek, sem a család nem rendelkezik azokkal az alapismertekkel, amelyeknek birtokában ezeket használni tudnák. Mint mondta, sok esetben a szülők írástudatlanok, és ahhoz, hogy például le tudjanak tölteni egy applikációt, írni-olvasni kellene tudni. Az iskolában sincsen számítógép, sem internetszolgáltatás, a gyerekek nem tanulnak informatikát. Ahhoz, hogy távoktatásban lehessen gondolkodni, kellene tudni használni egy szövegszerkesztő programot vagy azt, hogyan kell csatolni egy fájlt.

Mivel a távoktatás nem volt járható út, a tanító más módszerhez folyamodott annak érdekében, hogy elsőseit megszólítsa: feladatlapokat állított össze, amelyeket átadott a Hidegvölgyben lakó iskolai mediátornak, ő kiosztotta a diákoknak, majd összegyűjtötte a megoldott feladványokat. Mint mondta, nagyon ügyesek az osztályába járó kisdíjakok, nagy részük, akiket amúgy is rendszeresen jártak iskolába, most is lelkiismeretesen megoldotta a nekik szánt feladatokat. A pedagógus megjegyezte, nagyon sajnálja, hogy a járványhelyzet miatt előállt helyzetben nem tudták befejezni az

első osztályosaival az olvasás-, valamint a betűtanulást, rendkívül nehéz lesz ezeket majd utólag bepótolni.

A tanító rámutatott, tanév közben is folyton igyekeznek adományokból, gyűjtések révén tanfelszerelést, illetve egyéb, az iskolában szükséges eszközöket beszerezni a gyerekek számára, és most, ebben a nehéz helyzetben is igyekezett az osztályába járó diákoknak támogatást szerezni, a torockói unitárius lelkész jóvoltából meséskönyveket, a kolozsvári Gondviselés Segélyszervezetnek köszönhetően pedig maszkokat, higiéniai eszközöket juttattak nekik.

Négyszázazren maradtak ki a távoktatásból?

A „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet által április 22–25. között végzett felmérés szerint a megkérdezett családokban nevelkedő közel kilencszáz gyermekek a negyven százaléka maradt ki a távoktatásból, a becsléseik szerint országszerte mintegy négyszázazere tehető azoknak a hátrányos helyzetű, iskoláskorú gyerekeknek a száma, akik nem vehettek részt az online oktatásban. A közel kilencszáz gyerek tíz százalékának egyáltalán nem volt internet-hozzáférési lehetősége, hatvan százaléka állította azt, hogy csupán mobilinternet áll a rendelkezésükre, mindössze 29 százalékuk tudott hozzáférni a világháléhoz a számítógépen vagy táblagépen. A megkérdezettek közül tíz szülőből egy mondta azt, hogy hatékonyan tud segíteni a gyerekeinek az online tanulásban, az iskolai feladatok elvégzésében – derül ki a „Mentsétek meg a gyermekeket” felmérése nyomán levont következtetésekből.

A szürke blézeres asszonyra és kicsi, borzos kutyájára sokan úrlényként tekintettek a lakónegyedben. Semmiképpen sem illettek bele a mindig siető környékbeliek forgatagába. Az asszony minden mozdulata, egész lénye azt hirdette: „itt vagyok, ráérek, foglalkozz velem!” Ha nem akadt érdekesebb látnivaló, tekintetét az aszfaltra szegezte, mint aki kincset keres, és néha talált is valamit – aprópénzt, ékszerdarabot, elhullatott játékgépjárműt –, amit aztán felvett, és sokáig vizsgálgatott. De legszívesebben a járókelőket szemrevételezte. Ha ismerős arcot fedezett fel, megállt, és kitartó, derűs pillantással próbálta magára irányítani a figyelmet, ha pedig az illető a találkozás elkerülése céljából vagy egyéb okból nem az ő útján haladt tovább, többször is visszafordult, hogy meggyőződjön róla, valóban nem lesz esély a beszélgetésre. A négy-lábú társ ennél visszafogottabb volt, sosem kellett rászólni, érte várakozni, szinte gépe-sen követte gazdáját. Akaratát akkor sem nyilvánította ki, amikor nemrég egy buszmegálló melletti padon az asszony mellém telepedett.

– Nem zavarja, ha „betársulok”? – emelte rám fülkésző tekintetét, miközben a kutyust, mint apró varázsszönyeget, a lába mellé simította. – Tudja, én mindig szerettem az embereket, sosem sajnáltam tőlük pár kedves szót, szívesen is jöttek hozzám vásárolni az

aprozárba (zöldségesbe), ahol dolgoztam. Harmincöt éven át ugyanazon a helyen. Nem panaszként mondom, mert szerettem ott, akár a második otthonomat. Főleg állandó vevőim voltak, így szinte mindig tudtam, ki miért jön, mi érdekli. Úgy is hívtak egy idő múlva, hogy a gondolatolvasó kicsi asszony. De ha hiszi, ha nem, én most is sokszor kitalálok, kinek mi jár a fejében. Persze, vannak

emberek, akiket nem tudok megérteni. A napokban például betértem egy gyorsétkezdébe (sz.m.: megnevezte a helyet, de én ezt természetesen nem tehetem), mert megkívántam egy olcsó fagyaltot, gondoltam, hazáig elszopogatom. Hát, ahogy belépek, rögtön az ajtóban a fejemhez nyomnak valami elektromos „ízét”. Na, lázmérés lesz, gondoltam magamban, igazuk is van, ne fagyizzon, aki beteg. Persze, tudtam, hogy ez „koronás” előírás, nem is tiltakoztam. Megnyugtattak, hogy rendben vagyok, beállhatok a sor végére. Kérem szépen, olyan „csigagyorsasággal” araszoltunk, hogy én attól jobban elfáradtam, mint nagylányként a tornaórán. Ráadásul Roki (sz. m. a kiskutya) miatt is agódtam, mert őt ki kellett kötnöm a helyiség

A gondolatolvasó

elé. Lényeg a lényeg, azt találtam ki, hogy leereszkedem egy percre valamelyik székre, mert így maszkosan különösen nehéz volt ez az állunk-lépünk-állunk-féle tánc. De jóformán még le sem ültem, máris rám rivallt az egyik hölgy a kasszánál, mégpedig olyan ré-

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

műlten, mintha éppen az épületet készült volna felgyújtani. Na, gondoltam, itt nincs mit tenni, kilépek kicsit a friss levegőre, addig csak tartják a soromat. Ne félj, világ, ebből sem lett semmi. Éppen csak megsimogattam a kutyusom, szippantottam kicsit a kinti világból, és már fordultam is vissza, de akkor újabb lázmérés következett, és kezdettem előlről a sorban állást. Amikor aztán nagy sokára odajárulhattam a kiszolgáló kasszánál – az elé, aki rám rikoltzott –, hiába magyaráztam, mit szeretnék, sehogy sem értette. Amikor kicsit lennébb toltam a maszkomat, hogy tisztábbak legyenek a szavaim, ismét rám rikoltott, hogy azonnal takarjam el az orromat. Végül mégis sikerült zöld ágra vergődnünk, megkaptam, amit kértem, útban kijelét menet azonban még hallottam, ahogy a kicsi hölgy odakuncogja a kolléganőjének: még egy ilyen, és kiírom,

hogy 65 év fölöttieket nem szolgálunk ki. Gondoltam magamban, „tévedésben vagy, kicsikém, én még csak ezután töltöm a 64-et”. Meg az is belém villant, hogy amikor én álltam a pult mögött, eszembe sem jutott volna ilyen hangnemben „társalogni” a klienssel. De ne értsen félre, nem haragudtam meg, ez ugyanis nem az én szegénységi bizonyítványom.

A történet végén „padtársam” elégedetten dőlt hátra, mint aki bosszantó tehertől szabadult.

– Ugye, ön nyugdíjas? – kérdeztem.

– Már majdnem hat éve. Akkor hagytam ott a zöldségkereskedést, amikor a lányom megbetegedett. Sokáig ápoltam szegényt, sikerült is megmentenem az életét. Most egy szanatóriumban vigyáznak rá, amikor tudom, én is meglátogatom. Csak ezzel a járvánnyal a találkozásaink is „befuccsoltak”, be sem engednek az intézetbe. De majd lesznek jobb idők! Ezt biztosan tudom, és türelmem is van kivárni... Na, gyere, Rokikám, üldögéltünk eleget – emelkedett fel hirtelen az asszony. Lettek volna még hozzá kérdéseim, és talán gondolatolvasói képessége folytán ez ő is megsejtette. Billegő, nyugodt léptekkel távolodott a padtól, nyomában a barna aprósággal. Kicsit tényleg olyanok voltak így elmenőben, mint más bolygóról származó útutatók.

Szerkesztette: Benedek István

Romlottak Románia gazdasági kilátásai Borúlító előrejelzések

Jelentős mértékben rontotta Románia ideai növekedési kilátásait a Nemzetközi Valutaalap (IMF). A washingtoni székhelyű hitelintézet által nemrég nyilvánosságra hozott World Economic Outlook című világgazdasági növekedési prognózis szerint 2020-ban a román gazdaság 5 százalékkal esik vissza.

Mózes Edith

Várhatóan nagyobb lesz idén az infláció, mint amire a szakértők számítottak. Az Országos Stratégiai és Előrejelzési Bizottság (CNSP) módosította az idei inflációra vonatkozó prognózisát, de a lej/euró középárfolyamra vonatkozó előrejelzését is. A 2021-re és 2022-re vonatkozó év végi inflációs előrejelzés is sokat módosult.

Borúlító előrejelzések

Április közepén a koronavírus-járvány miatt a kormányfő 1-3, a pénzügyminiszter 1,9, a Capital Economics 1,5, a Nemzetközi Valutaalap a román gazdaság 5 százalékos visszaesésére számított. A Világbank szakemberei áprilisban nyilvánosságra hozott prognózisukban a román gazdaság 0,3 százalékos növekedésével számoltak 2020-ban. Az IMF elemzői szerint a munkanélküliség a tavalyi 3,9 százalékról idén 10 százalékra nő. A pénzügyintézet nem osztja azt a véleményét sem, hogy a világvárvány okozta gazdasági válság időbeli folyamata görbéje V alakú lesz, vagyis a meredek zuhanást gyorsan követi majd egy erőteljes felfelé ívelő szakasz. Pár nappal ezelőtt Florin Cițu pénzügyminiszter úgy nyilatkozott, V alakú gazdasági növekedésre számítnak, vagyis az idei évi zsugorodást kompenzálni fogja a 2021-es növekedés. Az IMF arra számít, hogy a jelenlegi lesz a leg súlyosabb világméretű krízis az 1929–1933-as nagy gazdasági világválság óta, léptékét és következ-

1,6 millió hektárt károsít a szárazság

Adrian Oros mezőgazdasági miniszter hétfői sajtótájékoztatóján azt mondta, a gazdától érkezett kárjelentések szerint 1,6 millió hektár mezőgazdasági területet érintett az aszály, ebből 941 ezer hektár esetében már megtörtént az ellenőrzés. A kárfelemelő bizottságok szombaton és vasárnap is dolgoznak, mert május végére le akarják zárni a jegyzőkönyveket, hogy június 15-éig készüljenek el a pontos kimutatások megyék, községek, parcellák szerinti leosztásban, majd ennek alapján készítsék elő a kárpótlás menetét – magyarázta.

A miniszter ugyanakkor felhívással fordult a gazdákhöz és a kárfelemelő bizottságok tagjaihoz, bizonyos megyékben ugyanis a kárjelentések szerint az aszály sújtotta termőterületek összfelülete megközelíti vagy esetenként meg is haladja az ősszel lejelentett bevetett parcellák összterületét. „Vagy ősszel jelentették le tévesen, vagy a jegyzőkönyveket összeállító bizottságok nem végzik rendesen a munkájukat. Mi kárpótolni szeretnénk mindenkit, aki kárt szenvedett, de az adatoknak, amelyek alapján számolunk majd, valóságnak kell lenniük” – szögezte le. (Agerpres)

Felmérés: súlyosan érinti a gazdasági válság az európai kkv-kat

A koronavírus-járvány gazdasági következményei az európai kkv-k több mint 90 százalékát súlyosan érintik, derül ki az Európai Néppárt (EPP) gazdasági szervezete, a SME Europe által áprilisban készített tanulmányból. „Figyelembe véve, hogy ebben az időszakban milyen drasztikus mértékben csökkentek az eladások, nyilvánvalóvá vált, hogy az egyre mélyülő gazdasági válság milliós számra veszélyezteti a kis- és középvállalkozókat, egyéni vállalkozókat szerte Európában” – hívta fel a figyelmet Winkler Gyula EP-képviselő, a SME Europe első alelnöke. Mint rámutatott, tagálmától függetlenül a kkv-knak nincsenek tartalékaik, amit most felhasználhatnának, a megkérdezetteknek mindössze 11 százaléka válaszolta azt, hogy egy évre elegendő pénzügyi tartalékkal rendelkeznek. A SME Europe tanulmánya szerint veszélyeztetettek a kkv-k által létrehozott munkahelyek is. A kis- és középvállalatok 25 százaléka kényszerült arra, hogy elbocsássa alkalmazottait vagy felfüggeszesse a munkaszerződéseket, további 25 százalék kényszer-szabadságra, úgynevezett időszakos munkanélküli-segélyre küldte alkalmazottait vagy csökkentette a munkaidőt.

A krízis érintette a befektetéseket is, a kkv-k 68 százaléka elhalasztotta a korábban betervezett termelői beruházásait. „A kkv-kat megkérdeztük, hogy milyen típusú támogatásra számítanak, 71 százalék úgy válaszolt, hogy likviditásra, forgóteke-támogatásra van szükségük, 33 százalék a banki hitel újratárgyalását vagy meghosszabbítását szeretné elérni. A megkérdezettek, ágazattól függetlenül, a bürokrácia csökkentését, a folyamatok egyszerűsítését igénylik, az állammal való kapcsolat esetében pedig nagyobb transzparenciát” – magyarázta Winkler Gyula. A SME Europe felkérésére több mint 900 európai, közöttük erdélyi kkv-k és egyéni vállalkozók töltötték ki április folyamán a kérdőívet, amely alapja volt a most bemutatott tanulmánynak.

„Köszönöm szépen a Romániai Magyar Közgazdász Társaságnak és a St. Georgius menedzserklub-

nak, valamint azoknak az erdélyi magyar vállalkozóknak, akik válaszoltak a kérdésekre. Fontosnak tartottam, hogy az erdélyi kkv-szektor állapota és a vállalkozók elvárásai is tükröződjenek a tanulmányban” – tette hozzá az RMDSZ EP-képviselője. „A kérdőívek feldolgozását és az ágazatonként szervezett online viták következtetéseit elemezve a SME Europe egy sor ajánlást fogalmazott meg, amelyet továbbítottunk az Európai Parlamentnek és az Európai Bizottság döntéshozóinak, különös tekintettel arra, hogy ebben az időszakban várható a Bizottság javaslata a 2021–2027 közötti uniós költségvetési időszak és az európai gazdasági helyreállítási csomag kapcsán is” – fogalmazott a képviselő. A SME Europe négy fejezetre tagolta ajánlásait. „Elsősorban a kis- és középvállalatok pénzügyi forrásokhoz való hozzáféréseiről van szó. Nem elég, ha hiteleket ajánlunk, szükség van pályázatokra, vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra. Másodsorban a kkv-k azonnali intézkedést igényelnek, hogy egyszerűsödjön az ügyintézés, csökkenjen az európai és tagállami szintű bürokrácia. Harmadsorban a belső piacot újra kell építeni, emellett pedig szükség van a határok megnyitására és a járvány miatt hozott egyoldalú intézkedések feloldására. Végezetül létfontosságú kérdés az infrastrukturális fejlesztés, ideértve a kommunikációs, digitális infrastruktúrát is” – sorolta Winkler Gyula. A SME Europe tanulmánya a <http://www.smeurope.eu/sme-impact-assessment-for-covid-19/> webcímen érhető el. (közlemény)

A COVID-19 rövid és hosszú távú hatásai Romániára

Az RMKT Online újabb élő adásában május 21-én dr. Rácz Béla-Gergely, a BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kara egyetemi adjunktusának, a COVID-19 – Romanian Economic Impact Monitor kutatási projekt tagjának szakmai véleményét hallhattuk a koronavírus gazdasági következményeiről.

Az elmúlt 85 napban életünk jelentősen megváltozott, és számos új kihívással találkoztunk. Meghívott szakértőnk szerint a BBTE vezetősége hisz abban, hogy jelen helyzetben az egyetem célja nem csupán az oktatás, hanem politikai döntéshozók, vállalatvezetők és az érdeklődők pontos és megbízható tájékoztatása is, a koronavírus gazdasági hatásait tekintve és az intézmény publikált statisztikái sokunk számára hatalmas segítséget jelenthetnek.

Mi várható a következő három hónapban, és milyen hatásokra számíthatunk az elkövetkezendő egy évben? A BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának február 26-a óta naponta frissülő online kutatási felületén olyan adatokat dolgoznak fel, melyek kapcsolatban állnak a fertőzöttek, illetve a gyógyultak és elhalálozottak számával, tesztek elvégzésével kapcsolatos statisztikákkal és gazdasági jelenségek számszerű változásaival. Romániában 2020-ban, figyelembe véve a jelenlegi tendenciákat és gazdasági indikátorokat, a nemzeti össztermelés (GDP) -6,5%-kal is csökkenhet, ami országunk szintjén rekordvisszaesésnek bizonyulhat az elmúlt 30 évben. Dr. Rácz Béla-Gergely elmondása szerint a 2008–2009-es válságban sem volt ekkora csökkenés, és nem mi vagyunk az egyedüli ország, amelyek ilyen jelentős eséssel kalkulálhat. Véleménye szerint azonban egy lehetséges második hullám esetén ennél jóval rosszabb számszerű statisztikákra is számíthatunk.

Feltételezések szerint, Románia éves GDP-arányos költségvetési hiányát tekintve, amely jelen esetben

8,5%-os értéket jelent, elérheti akár a 10%-ot is ebben az évben, ha a helyzet a továbbiakban sem javulna.

2019-ben Romániában megközelítőleg 7 millió munkavállalót tartottak nyilván, és ebből kb. egymillió ember ideiglenesen vagy véglegesen elvesztette a munkáját a járványhelyzet következtében. Hogy hogyan alakult a kényszerszabadságon lévő személyek helyzete az utóbbi időben? A róluk készült kimutatás számszerű adatait megfigyelve egy csökkenő trendet láthatunk a koronavírus-járvány kitörésének idejéhez hasonlítva, viszont a rossz hír az, hogy azoknak a száma, akik munkakeresőkké váltak, növekvő tendenciát mutat, mely a pillanatnyi állások szerint megközelítőleg 392.000 munkanélkülit jelent országos szinten.

Ha az aktív koronavírusos esetek számát vizsgáljuk, elmondhatjuk, hogy a társadalmi intézkedések megtették a hatásukat az eddigiekben, és Romániának sikerült ellaposítania a járványgörbét. De mely iparágakat érintette a legjobban, és kik jöhetnek ki nyertesnek ebből a szituációból? – merül fel a kérdés sokunkban.

A turizmusra és vendéglátásra nagyon rossz hatással volt a COVID-19 megjelenése, viszont szakértőnk elmondása szerint olyan iparágak számára, mint például a telekommunikáció, az IT és az egészségügyi szektorok, hatalmas növekedési potenciált jelenthet a közeljövőben a jelenlegi válsághelyzet.

Hogyan lehet felkészülni jobban ezeknek a gazdasági ciklusoknak a változására? Milyen további hatásai vannak a koronavírusnak magánéletünkre, gazdaságunkra? Dr. Rácz Béla Gergely egyetemi adjunktus előadását utólag is visszahallgathatják az érdeklődők, és részletesebben elmerülhetnek az előbb felsorolt témakörökben a következő linken: <https://www.facebook.com/rmkt.ro/>. A Babeş-Bolyai Tudományegyetem Romániára vonatkozó, naponta frissülő gazdasági statisztikáit pedig a következő linken bárki megtekintheti: <https://econ.ubbcluj.ro/coronavirus>. (közlemény)

COVID-19 – Romanian Economic Impact Monitor

Valós időben a világjárvány gazdasági hatásairól

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának szakemberei valós időben követik a COVID-19-világjárvány hatását a romániai gazdaságra, valamint előrejelzéseket készítenek a járvány várható gazdasági hatásairól a fennálló helyzetben.

Nagy-Bodó Szilárd

A kutatási projekt fő célja, hogy hatékony segítséget nyújtson a gazdasági és politikai döntéshozóknak azáltal, hogy tényadatokra alapozva, folyamatosan frissítve ismerteti az aktuális helyzetet, és támpontot nyújt a romániai előrejelzési szcenáriók kialakításához a társadalom, az alkalmazottak, a vállalatok és a gazdaságban működő ellátási láncok védelme érdekében. A kutatási projekt vezetője dr. Szász Levente, a kar magyar tagozatért és a tudományos kutatásért felelős dékánhelyettese. A projektcsoport tagjai: Bálint Csaba (a Román Nemzeti Bank igazgatótanácsának tagja, a BBTE társult oktatója), Csala Dénes (a Lancaster University adjunktusa, a BBTE társult oktatója), Csiki Ottó (a BBTE mesteris hallgatója), Nagy Bálint Zsolt (a BBTE docense), valamint Rác Béla-Gergely (a BBTE adjunktusa).

A kezdeményezésről dr. Szász Leventét, a kutatási projekt vezetőjét kérdeztük.

– *Hogyan és miért indult el a projekt?*

– A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának magyar tagozatán, átfogóan és kutatóként tulajdonképpen a koronavírus-járvány romániai kitörése után – február 26. – feladatunknak gondoltuk és éreztük azt, hogy figyelemmel kövessük ne csak a járvány alakulását, hanem azt is, hogy ez a járványügyi helyzet hogyan befolyásolja majd a romániai gazdaságot. Már az első hetekben arra jöttünk rá, hogy nagyon nehéz összeszedni azokat az információkat, amelyek alapján releváns módon le lehetne írni azt, hogy hogyan reagál a romániai gazdaság a kialakult helyzetre. Ezeket az adatokat nagyon sok, különböző forrásból, különféle formában, különböző helyekről lehet összegyűjteni. Ha valaki tényleg egy átfogó képet szeretne arról, hogy pillanatnyilag mi is történik a gazdaságban, és ezt valós időben szeretné szemlélni, akkor rengeteg adatot kell összegyűjtenie különböző helyekről, és nem elég több ember sem arra, hogy ezt teljes egészében átlássa. Ebből a hiányból született meg az az ötlet, hogy alakítsunk ki egy kutatócsoportot az egyetemnek a közgazdasági karán dolgozó magyar tanárokból, kutatókból, akikkel azt a feladatot vállaltuk, hogy ezeket az adatokat összegyűjtjük egy helyre, hogy egyszerűbb és átfogóbb képet tudjunk mutatni arról, hogy miként alakul a gazdaság Romániában. Emellett azt a feladatot is vállaltuk, hogy ezeket az adatokat naponta frissítjük, így megpróbálunk mindig aktuális képet nyújtani a gazdaságról. A harmadik feladatunknak azt tekintjük – ha már gazdasági téren dolgozunk és gazdasági kérdésekkel foglalkozunk –, hogy próbáljunk meg előrejelzéseket, elemzéseket végezni, hogy mi várható a gazdaságban az elkövetkező időszakban, tehát előrejelzéseink is vannak, hogy hogyan fognak alakulni a különböző iparágak és a gazdaság összességében.

– *Mennyi munka van a weboldal létrehozásában, és mennyi idő ezt naprakészen tartani?*

Dr. Szász Levente, a kutatócsoport vezetője

– Azt kell tudni, hogy egy hatfős csapat dolgozik mögötte, őt oktató a Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karról, illetve egy mesteris hallgató is besegít ebbe a munkába. Mielőtt nyilvánosságra hoztuk volna a portált, nagyon sok álmatlan éjszakát beleöltünk – én is és a kollegáim is – azért, hogy ez létrejöjjön. Igazából most már, hogy megvan a szerkezet, és tudjuk, hogy miket kell figyeljünk, valamivel könnyebb, de továbbra is minden nap van munkánk vele, hiszen folyamatosan frissíteni kell, és kell figyeljünk az eseményeket és azok hatásait is. Most ezen dolgozunk, illetve nemcsak az adatok frissítésével foglalkozunk, hanem most fogunk kijönni egy teljesen új részzel a portálon egy új elemzéssel, ahol egy sokkal részletesebb képet szeretnénk mutatni arról, hogy mi várható az elkövetkező időszakban a romániai gazdaságban, és egy olyan képet akarunk, hogy ahogy jönnek ki a frissített adatok a különböző területekről – pénzügyi adatokról, költségvetési adatoktól egészen a járványügyi adatokig –, ezekkel folyamatosan aktualizáljuk és korrigáljuk az előrejelzéseket. Tulajdonképpen egy valós időben változó előrejelzési modellt is be fogunk építeni, amelyik hamarosan látható is lesz a weboldalunkon. A honlap egyébként három nyelven, magyarul, románul és angolul olvasható.

– *Az eddigi kutatások alapján mit mutatnak az előrejelzések?*

– Mi ezt úgy szoktuk nagyon röviden megfogalmazni, hogy „pirosak a számok”, azaz a legtöbb területen valamilyen negatív tendenciát várhatunk és láttunk már most is, hiszen azért már jó pár hete benne vagyunk a koronavírus-járvány okozta helyzetben. Itt egyrészt figyeljük a járványügyi adatokat is, abban viszont mi gazdasági szakemberekként nem bocsátkozunk előrejelzésekbe, csak a gazdasági számok területén. Ha nagyon röviden akarom összefoglalni, akkor a számításaink eredményei azt mutatják, hogy Romániában 2020-ban, egy 6,5%-os GDP-visszaesés várható, tehát a gazdasági tevékenységben vagy a megtermelt hozzáadott értékben egy 6,5%-os visszaesés várható, legalábbis a mi szcenárióink alapján. Nagyon fontos azt megjegyezni, hogy ez sokban változhat még, ha a járványügyi helyzet nem úgy alakul, ahogy mi azzal számoltunk, mármint, hogy májusban a vállalatokat fokozatosan ugyan, de újra lehet indítani, valamint ebben az előrejelzésben nem számolunk egy második hullámmal. Tehát, hogyha ez a szcenárió érvényesül, ami jelenleg a legoptimistább, akkor is egy 6,5%-os visszaesés lesz, ami tulajdonképpen ugyanolyan visszaesés nagyságrendileg, mint a 2008–2009-es pénzügyi reálgazdasági válság esetén. Tulajdonképpen azóta a román gazdaság folyamatos

növekedést produkált, 3–4%-os, sőt akár 7 %-os növekedést is. Tehát lehet, hogy a 6,5%-os visszaesés a nem gazdasági szakembereknek nem tűnik annyira drámainak, viszont ha azt nézzük, hogy az elmúlt évtizedben folyamatos növekedés volt a romániai gazdaságban, ahhoz képest ez a visszaesés kimondottan jelentős.

– *Melyik az a gazdasági ágazat, amelyiket a legrosszabbul fogja érinteni a közelgő válság?*

– Szerintem senki számára nem lesz meglepő, hogy ez a turizmus és a vendéglátás, hiszen ezek azok, amelyek a leginkább ki vannak téve egy ilyen egészségügyi veszélyhelyzetnek. De talán fontos megemlíteni itt olyan ágazatokat is, amelyek ilyen téren kevesebb publicitást kapnak, ennek ellenére ezeket az ágazatokat is kimondottan negatívan érinti a koronavírus-helyzet, gondolok itt például a kulturális, művészeti és szórakoztató szolgáltatásokra, mindenre, ami ebbe a kategóriába beletartozik. A romániai gazdaságban sokkal nagyobb részarányt képviselő nehéziparnak – gondoljunk akár csak az autópárra – is egy jelentős visszaesést kell majd várhatóan elkönyvelnie, annak ellenére, hogy most már hallottuk a pozitív híreket, hogy szép fokozatosan ezek a vállalatok újraindulnak. De ez az egy-másfél hónapos kiesés is egy komoly visszaesést jelent ebben az iparágban. Szintén megemlíteném a nem élelmiszeripari termékeknek a kereskedelmét, tehát ami nem élelmiszeripar, az is visszaesést kell majd elkönyveljen ebben az időszakban, és még egyszer mondom: a legoptimistább forgatókönyvünk szerint. Ha már ezeket szóba hoztuk, akkor megemlíteném azt az oldalt is, ahol kevésbé kell számítani visszaesésre, nyilván leszámítva az egészségügyi szolgáltatási szektort, mert az most gyakorlatilag egy maximális kapacitáson működik. Emellett mindenképpen megemlíteném az infokommunikációs technológiákra épülő vállalatokat, az IT-vállalatokat és a telekommunikációs vállalatokat. Ha ezt a szektort egy egységként kezeljük, akkor itt akár egy kisebb növekedésre is lehet számítani a koronavírus időszak alatt, hiszen ezek azok a vál-

latok, amelyek biztosítják azt az infrastruktúrát, amire tulajdonképpen mindenkinek szüksége van a túléléshez vagy a tevékenység valamilyen szintű folytatásához. Talán, ami még fontos és megemlítené egy ilyen válsághelyzetben, az a mezőgazdaság és az élelmiszeripar, ami annak ellenére, hogy válsághelyzet van, fenn fogja tudni tartani a kapacitását és a termelőképeségét, ami az eddigi években is megszokott volt, tehát 0%-os alakulást várunk ezen a területen.

– *Miután lejár a koronavírus járvány, hogyan tovább, vagy mit lehet tenni, hogy élénkítsük a gazdaságot?*

– A hogyan tovább nagyon-nagyon nehéz kérdés. Jelenleg nagyon sok szakember (és nem csak gazdasági szakemberek) vitatkoznak azon, hogy hogyan fog kinézni a társadalmi lét és szűkebb értelemben a gazdasági élet a koronavírus-járvány után, ha egyáltalán tudjuk, hogy mikor leszünk a járvány után. Ami biztos, hogy ez az időszak nagyon sok válsalatnak – és kiemelten a kis- és közepes vállalatoknak egy nagyon nehéz időszakot jelentett; csak hogy megvilágítsam ezt a helyzetet, ilyenkor, amikor mindenki visszafogja a tevékenységet, akkor a kereslet tulajdonképpen eltűnik vagy nagyon visszazorul a piacról. Ez a vállalatok szempontjából azt jelenti, hogy nem tudnak eladni, azaz nincs árbevételük. Ennek ellenére vannak költségeik, fix költségeket fizetni kell, gondoljunk csak az alkalmazottakra, a bérleti díjakra, ezeket egy vállalatnak akkor is fizetnie kell, hogyha éppen nincs árbevétele. Itt nagyon sok múlik azon, hogy milyen támogatási eszközök, feltételek vannak már most, és ezek a gyakorlatban hogyan fognak a továbbiakban élni, és ki fognak-e bővíteni a következőkben. A kényszerszabadság bevezetése szintén arról szól, hogy azoknak a nem finanszírozható fix költségeknek egy részét átvállalja az állam. Ez egy elméletben nagyon jó intézkedés, sajnos az ördög mindig a részletekben és azt követően a gyakorlatban rejlik, azaz a kérdés az, hogy ezeket mikor, hogyan fogja az állam kifizetni, meddig fog ez az intézkedést tartani, ezek azok,

amik igazából eldöntik, hogy hogyan fogják ezek a vállalatok a helyzetet túlélni. De az állam által garantált hiteleknek a bevezetése szintén egy olyan intézkedés, hogy az olyan kis- és közepes vállalatok is hitelhez tudjanak jutni, amelyeknek egyébként már nincs garanciája, ahhoz, hogy további hiteleket vegyenek fel. Minden ilyen intézkedés ezeket a vállalatokat a túlélésben segíti, és abban, hogy és újra talpra tudjanak állni a járvány után. Ennek ellenére tanácsadó vállalatok anyagából az információt összeszedve azt találtuk, hogy körülbelül 100-150 ezer vállalat csödbe fog menni, vagy valamilyen nagyon negatív helyzetbe fog kerülni, ami előbb-utóbb a vállalat bezárásához vezet.

– *Ez megközelítőleg hány munkahelyet jelent?*

– Attól függ, hogy mekkora vállalatokról lesz szó, amelyek be kell zárják a kapuikat. Ezt nehéz megmondani, de talán közelítsük meg úgy, hogy most megnézzük, hogy mekkora az az embertömeg, akiknek a munkaszerződését valamilyen módon befolyásolta ez a válsághelyzet. Ez a szám ingadozik, de ahol sajnos folyamatos növekvő tendenciát látunk a válság kezdete óta, az a megszűnt munkaszerződések. Itt azokról az emberekről van szó, akik elvesztették az állásukat, ez a szám a koronavírusos időszak óta folyamatosan növekszik, most 330 ezer személynél tartunk, akiknek megszűnt a munkaszerződése a jelenlegi helyzetben. Viszont további 900 ezer személy kényszerszabadságon van, ahonnan ugye kérdéses, hogy hogyan tovább. Vissza lehet kerülni, hogy ha a vállalat átvészeli ezt az időszakot, és nyilván újra tudja alkalmazni ezeket a személyeket normál körülmények között. Azonban az biztos, hogy ennek az embercsoportnak, lesz olyan tagja, aki sajnos a megszűnt munkaszerződésekkel jellemezhető csoportba fog tartozni. Ha a kényszerszabadságra küldöttek számát összeadjuk a felbontott munkaszerződések számával, akkor azt kapjuk, hogy 1,2 millió munkavállalót érint a jelenlegi helyzet Romániában, ami az összes munkavállalónak körülbelül a 20-25%-a. Tehát itt egy nagyon komoly és nagyon súlyos helyzetről beszélhetünk, éppen ezért biztos szükség van állami segítségre és további beavatkozásra azért, hogy újra lehesen indítani a gazdaság motorjait.

COVID-19: Romanian Economic Impact Monitor

Kutatócsoport:

Szász Levente	Bálint Csaba	Csala Dénes	Csiki Ottó	Nagy Bálint Zsolt	Rác Béla-Gergely

Weboldal: econ.ubbcluj.ro/coronavirus

A kutatócsoport

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

A RAR új online szolgáltatása

A gépjárművek kártörténete

Illusztráció

Fotó: Szer Pálosy Piroska

A Román Gépjármű-bejegyzési Hivatal új szolgáltatást vezetett be ügyfelei számára. Azoknak, akik az országban másodkézből vásárolnak járművet, lehetőségük van megismerni az autó kártörténetét is. A RAR a Romániában forgalomba jegyzett gépjárművek előéletéről szolgáltat adatokat az érdekeltek számára.

Alig néhány perc alatt tájékozódni lehet az ország területén történt balesetekről vagy károkról olyan járművek esetében, amelyek szerepelnek a biztosítótársaságok nyilvántartásában. Ez az intézmény www.rarom.ro honlapján az Istoric Vehicul menüpontban érhető el.

A RAR ezáltal lehetővé teszi ügyfelei számára, hogy egy olyan járműről, amely érdekli őket, minél több információhoz jussanak, ezeket a biztosítótársaságok adatbázisaiból és az engedélyezett autójavító műhelyek adataiból gyűjtik össze. A kártörténeti/Istoric Vehicul applikáció révén a RAR ingyenes infor-

máció mellett kérhető egy-egy jármű kártörténete is, ennek díja 35 lej, és online kell kifizetni. Az applikáció használatához be kell vezetni az autó alvázszámát és egy érvényes e-mail-címet. A kártörténet megszerzéséhez a rendszer a kártyás fizetési mód igénybevételéhez irányít, majd ezt követően az igénylő e-mailben kapja meg a jármű előéletének eseménylistáját, amely az alábbi információkat tartalmazza:

- A sérülések pontos helyét a járművön, maketten ábrázolva.
- A javítások gyakoriságát és a számlák értékét.
- A kilométeróra állását a számla kitöltésének napján.
- A jelentős anyagi kárral járó eseményeket.
- Ha fontos biztonsági elemek sérültek, vagy a szerkezeti szilárdság érintve volt.

A Országos Gépjármű-bejegyzési Hivatal közleménye szerint a honlap applikációjának igénybevételével a személyes adatok védelme biztosított. (pálosy)

Pályázati felhívás a 2020/2021-es tanévre

Nyilas Misi-ösztöndíj

A Nyilas Misi Tehetségtámogató Egyesület ösztöndíjára hirdetnek pályázatot a 2019/2020-as tanévben a romániai magyar közoktatásban részt vevő, 6–10. évfolyamon tanuló, kiemelkedő tehetséget mutató és szociálisan hátrányos helyzetű diákok számára. A pályázatnak 2020. július 31-ig kell eljutnia az egyesülethez.

A pályázatot a diák szülője/gyámja mint magánszemély nyújthatja be.

Az egyesület www.nyilasmisi.ro honlapján letölthető a pályázati csomag (felhívás, adatlap, űrlap a pályázó tanuló jellemzésére), amely a pályázattal kapcsolatos tudnivalókat tartalmazza.

Pályázhatnak olyan szülő/gyámok, akiknek igazolhatóan kiváló képességű gyermeke a 2019/2020-as iskolai évben magyar nyelven tanult 6., 7., 8., 9. vagy 10. osztályban a romániai magyar közoktatásban, és teljesíti az alábbi feltételeket:

1. A családi anyagi helyzete nem teszi lehetővé a gyermek továbbtanulását; az egy főre eső reális jövedelem nem haladja meg a havi nettó 650 lejt.

2. A szülő vállalja, hogy támogatás esetén legalább érettségig tőle telhetően biztosítja gyermeke továbbtanulását a romániai magyar közoktatásban.

3. Csak olyan tanulók szülei pályázhatnak, akiknek gyermeke legalább 8,50-es általánost ért el 6., 7., 8., 9. és 10. osztályban.

Kérik, ne pályázzanak olyanok, akik rendezett, jó körülmények között élnek, mert ezzel visszaélnék a támogatók szándékával, és az igazán rászorulókat foszthatják meg a támogatástól. Ne pályázzanak vállalkozók, sem olyanok, akik iparosként vagy mezőgazdasági jövedelemből biztosítani tudják családjuk megélhetését! Rájuk inkább támogatóként számí-

nak. Az ösztöndíjra 6. osztályt befejezett tanulók szülei is pályázhatnak.

A nyertes pályázókkal támogatási szerződést kötnek, az ösztöndíj folyósítása októbertől kezdődik (de szeptemberre is kiterjed), és egy évre szól. Amennyiben jelentős eltérés mutatkozik a pályázati kérelemben feltüntetett jövedelem és a család reális jövedelme között, az egyesület kuratóriuma akár év közben is megszüntetheti a tanuló ösztöndíját. Abban az esetben, ha a tanuló a szerződésben foglalt tanulmányi és szociális feltételeknek eleget tesz, a támogatási szerződés újranyújtás nélkül a következő évre is meghosszabbítható.

Az egyesület törekszik folyamatosan biztosítani a havi teljes ösztöndíjat, de a személyhez kötött támogatási rendszer bizonytalanságai miatt az évi ösztöndíj teljes összegéért nem tud garanciát vállalni. Az alap-ösztöndíj felét (108.000 Ft/év) azonban minden ösztöndíjas tanulónak igyekezik biztosítani. A támogatásban részesülő tanulók munkáját, tanulmányi előmenetelét és a család anyagi helyzetét az egyesület munkatársai családlátogatások során ellenőrzik.

A pályázat postai úton nyújtható be az alábbi címre: Asociația de Protejare a celor Talentați „Nyilas Misi”, 400095 Cluj-Napoca, str. Iuliu Maniu nr. 2, ap. 3, jud. Cluj (kivételes esetben, amennyiben a pályázónak nincs lehetősége postai úton továbbítani a pályázati csomagot, elektronikus formában is fogadják a nyilas_misi@yahoo.com címen). A hiányos pályázatokat az ösztöndíjbizottság nem veszi figyelembe.

További tájékoztatás munkanapokon a (10–16 óra között hívható) 0264-531-153-as vagy a 0787-671-137-es telefonszámokon, illetve a nyilas_misi@yahoo.com e-mail-címen. (sz.p.p.)

Alkotó tehetségek támogatása

Székely Előfutár ösztöndíj

Idén is meghirdetik a Székely Előfutár ösztöndíjat a Székelyföldről és Erdélyből származó, alkotó tehetségek támogatására. A pályázatok leadási határideje: 2020. július 23.

A Székely Előfutár ösztöndíj célja a Székelyföldről és Erdélyből származó, alkotó tehetségek támogatása tudományos munka tanulmányában, melyet választott tanácsadó segítségével egyetemi vagy kutatóintézeti irányítással végeznek. Az alapítvány egyaránt érdeklődik természet- és társadalomtudományi, valamint a Székelyföld és székely nép sajátos hagyományait ápoló pályázatok iránt, a székelyföldi és erdélyi gazdasági fejlődést segítő alkalmazott természettudományi kutatás és újítás; sikerek és hagyományok a történelmi Erdélyben; helyi hagyományokat folytató és megújító művészetek; elkötelezettség a kisebbségi anyanyelvi oktatás iránt. Emellett – az ideai válságos év eseményeire is tekintettel –, az alapítvány történetudományi pályázatokat is vár krízis és újjászületés Erdély múltjában, a jövőnek szóló tanulságokkal témákban. Az ösztöndíj teljes összege nyertes pályázónként maximum ezer amerikai dollár. Megfelelő számú alkalmas jelentkező esetén az alapítvány hat-nyolc Székely Előfutár ösztöndíj kiadását tervezi ebben az évben. Az ösztöndíjat az alapítvány két részletben utalja át a nyerteseknek. Az első egyharmad rész átvétele a pályázó elismerését és a pályázati munka megkezdését szolgálja. Az ösztöndíj további kb. kétharmad részét a pályázó egy év múlva, akkor kapja meg, miután az elkészült, referált vagy zsűrizett, közlésre alkalmas munkát másolatban eljuttatta az alapítványhoz. Az alapítvány ehhez mellékelve elfogadó levelet kér, mely az eredményeket közlésre alkalmasnak ítéli. Az eredményesség elbírálásának

benyújtására és a támogatás utalására félévénként van alkalom. A teljesítést a benyújtott eredmények alapján az alapítvány saját hatáskörében egyénileg dönti el.

Alkalmassági követelmények

Az elbírálásban az alábbi követelményeknek megfelelő pályázók részesülnek: kizárólag székelyföldi, illetve erdélyi születésű és ott lakóhellyel rendelkező személyek részesülhetnek az ösztöndíjból; egyetemi hallgató vagy olyan egyetemet végzett pályázó, aki kutatómunkában vagy művészeti alkotó munkában vesz részt; sikeres tanulmányi előmenetel és/vagy vezetői képesség a közösség

szolgálatában; továbbfejlődéséhez és a munkához anyagi támogatásra van szüksége, tandíj fedezésére azonban pályázni nem lehet; a következő hónapokban többször Erdélyben tartózkodik, mert az esetleges ösztöndíj-átutalás kizárólag ott vehető fel.

A pályázatot e-mailen kell beküldeni pdf-formátumban és a 10 Mbyte méretet nem meghaladva. A jelentkezési formanyomtatvány és a pályázat benyújtási útmutató letölthető az internetről az alapítvány <https://forerunnerfederation.org/sz/C3%A9kely-forerunner> weboldalán. Beküldési határidő: július 23., e-mail-cím: ffapplications@gmail.com. A döntőbe jutott pályázók és tanácsadók telefonos/skype interjútn vesznek részt. Ezt követően az ösztöndíjtanács javaslata alapján az alapítvány kuratóriuma választja ki a Székely Előfutár ösztöndíjasokat.

A Székely Előfutár Alapítvány – a nemzetközi Forerunner Federation (Előfutár Szövetség) tagja – elkötelezett a kisebbségi nemzetek versenyképes részvételében az élenjáró tudományok és nagyhatású művészetek területén. A regionális fejlődés támogatásával az alapítvány fellép a társadalmi nyitottságért, a kisebbségi hagyományok megbecsüléséért és kulturális sokszínűségért. (sz.)

Kérdések és válaszok

Veszélyhelyzetben

A romániai veszélyhelyzettel kapcsolatos lakossági kérdésekre választ a Stratégiai Kommunikációs Csoport, ezek közül tallóztunk.

– *A 65 éven felüli idősök számára megmaradtak a korábbi kijárási korlátozások?*

– Nem. Az Országos Katasztrófavédelmi Bizottság feloldotta a szűkségállapotban az idősök számára érvényben lévő időkorlátokat, tehát az idősök a nap bármely órájában elhagyhatják az otthonukat. Ugyanakkor továbbra is érvényes az az ajánlás, miszerint csak a legszükségesebb esetben menjenek el otthonról, és kerüljék a forgalmas helyeket.

– *A települések közötti utazáshoz szükséges egyéni felelősségvállalási nyilatkozatot kézzel is meg lehet írni?*

– Igen, ha tartalmazza a hivatalos formanyomtatványban kért adatokat. Ugyanazt a nyilatkozatot különböző napokon is fel lehet használni, amennyiben az utazás célpontja nem változik. Ebben az esetben a régi dátumot egy vonallal át kell húzni, és az új dátumot kell odairni.

– *Megbüntethetik azt, aki nem használ védőmaszkot?*

– Igen. Az orrot és száját eltakaró védőmaszk használata május 15-től kötelező a zárt nyilvános helyeken, mint például a tömegközlekedésben, üzletekben, munkahelyen. A 2020/55-ös törvény értelmében 500-2500 lej közötti bírságra számíthatnak azok, akik az előírt helyeken nem hordanak maszkot.

– *Este 10 óra után érvényben marad valamilyen korlátozás?*

– Az Országos Katasztrófavédelmi Bizottság által előírt korlátozások a nap bármely szakaszára érvényesek, nincsenek külön az éjjeli órákra érvényes korlátozások.

– *Ha valaki külföldről érkezik, a vele együtt élő személyeknek is hatósági karanténba/házi elkülönítésbe kell vonulnia 14 napra?*

– Igen. Ha valaki külföldről jön az országba, 14 napig elkülönítésbe kell mennie a vele egy háztartásban élőkkel együtt, de választhatja a hatósági karantént is abban az esetben, ha egyedül utazott, és nem szeretné itthon kitenni a családját a fertőzésnek.

– *Hányan vehetnek részt a nyilatkozat 9. pontjában feltüntetett családi eseményeken?*

– Amennyiben a családi esemény templomban megtartott esküvő, keresztelés vagy temetés, ezen leg több 8 személy vehet részt. Ha a szertartást a templomkertben végzik, a résztvevők számát nem korlátozzák, de be kell tartani az övintézkedéseket. Beltéri családi zártkörű eseményeken (évfordulók, partik, megemlékezések) is csak maximum 8-an vehetnek részt, és be kell tartani az előírt higiéniai rendelkezéseket, és amennyire lehetséges, tartsunk távolságot.

A veszélyhelyzettel kapcsolatos bővebb információ a <https://korona.rmdsz.ro/> honlapon található.

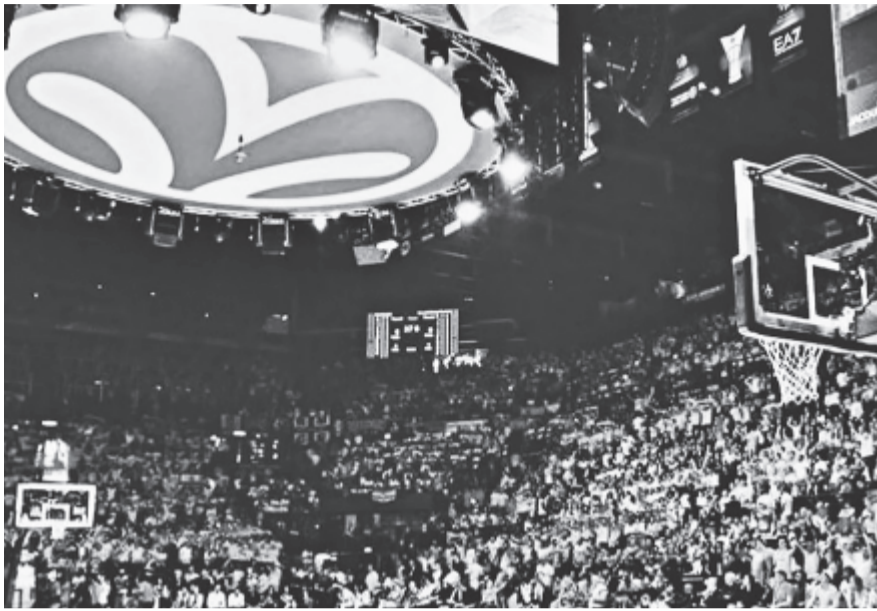
Nem folytatják a férfikosárlabda-Euroligát és Európa-kupát

Lezártak nyilvánították a férfikosárlabdázók két legrangosabb európai kupasorozatát, az Euroligát és az Európa-kupát.

„Minden lehetőség mérlegelését követően a végrehajtó bizottság úgy döntött, hogy törli az Euroliga és az Európa-kupa 2019/20-as kiírását” – közölte hétfőn Twitter-oldalán a két sorozatot szervező ULEB, hozzátéve, hogy egyik ligában sem hirdetnek győztest. A következő idény az Euroligában október 1-jén, míg az EK-ban szeptember 30-án indul.

Előbbiben a mezőny megegyezik majd a most törölt szezonéval, míg utóbbiban annak a nyolc együttesnek garantált a helye, amelyek bejutottak a negyeddöntőbe.

„Vítán felül áll, hogy ez a legnehezebb döntés, amit 20 éves történelmünk során meg kellett hoznunk” – kesergett a koronavírus-járvány miatt kialakult helyzetben Jordi Bertomeu, az Euroliga elnöke a sorozat honlapján. „Rajtunk kívül álló okból kényszerültünk arra, hogy idő előtt lezárjuk az európai kosárlabdázás történetének legsikeresebb és legizgalmasabb szezonját” –

tette hozzá. Bertomeu áprilisban még úgy nyilatkozott, hogy az eredeti időpontban és helyszínen – május 22-24. között Kölnben – biztosan nem lehet megrendezni az Euroliga négyes döntőjét, ezért új időpontot és olyan helyszínt kerestek, ahol egészségügyileg a legbiztonságosabb a rendezés, a házigazdákra pedig a világhírvány nem fejtett ki túl sok káros hatást. A négyes döntő helyett nyolcas fináléban is gondolkodtak, még hozzá zárt kapuk mögötti lebonyolítással.

Mick Schumacher már 2020-ban ott lehet a mezőnyben?

Nick Heidfeld nem tartja kizártnak, hogy a Forma-2-ben edződő Mick Schumacher már idén bemutatkozik a királykategóriában, amennyiben az Alfa Romeo olasz versenyzője, Antonio Giovinazzi a tavalyinál is több hibát követ el a szezon első felében.

Michael Schumacher fiának, Micknek már voltak kiugró eredményei a kisebb géposztályokban (ezüstérmes volt az F4-es, aranyérmes az F3-as szinten), tavaly pedig az F1 közvetlen előszobájában is bemutatkozott. Bár a Forma-2-es szériában első nekifutásra nem tudott bekerülni a legjobbak közé, van még ideje a javításra.

Neve és a Ferrari támogatása révén ráadásul sokak szerint idővel mindenképp bekerül a mezőnybe. Az M4 Sport szerint ha jól teljesít az F2-ben, erre már jövőre sor kerülhet, hiszen komoly átrendeződés várható a mezőnyben, ez pedig a fiataloknak is esélyt teremhet.

A korábbi F1-es Nick Heidfeld úgy érzi, Mick adott esetben már 2020-ban bemutatkozhat a Ferrari „testvércsapatánál”, vagyis az Alfa Romeónál, amennyiben

Antonio Giovinazzi nem tud javítani teljesítményén. „A Schumacher család nagyon jól tudja, mi lenne a legjobb választás Mick számára” – nyilatkozta a német Sky Sportsnak.

„Kimi (Räikkönen) már a pályafutása végén jár, Antonio pedig nem tűnt túl erősnek, szóval szerintem Micknek jó esélye van arra a versenyzői ülésre” – jegyezte meg az Alfa Romeo kapcsán. „Engem az sem lepne meg, ha már 2020-ban ott látnánk az egyik autóban” – tette hozzá.

„Amennyiben Mick jól teljesít a Forma-2-ben, Antonio pedig még több hibát követ el, mint 2019-ben, akkor szerintem nem lenne furcsa, ha már a szezon során megkapná valamikor a lehetőséget” – magyarázta Heidfeld, aki pályafutása során több alkalommal is versenyzett az Alfa Romeo elődjének számító Saubernél (ott kezdte királykategóriás pályafutását a 2000-es évek elején, majd a BMW-s korszakban visszatért hozzájuk).

Két angliai sportesemény sok ember haláláért lehet felelős

Azt állította egy vezető brit tudós a BBC-nek, hogy a márciusban megtartott Liverpool – Atlético Madrid Bajnokok Ligája labdarúgó-mérkőzés és a Cheltenham Fesztivál elnevezésű rangos lovasesemény megnövelte „a szenvedést és a halálos áldozatok számát”.

Tim Spector professzort, aki az Egyesült Királyság legnagyobb koronavírus-szakértőjének számít, az Infostart idézte. A szakember elmondta, hogy a helyi megbetegedések száma az események után a „többszörösére nőtt”.

A Cheltenham fesztivál március 10. és 13. között több mint 250 ezer nézőt vonzott Anglia délnyugati részébe, a Liverpool pedig 52 ezer néző előtt játszott az Anfielden, március 11-én. A BBC által március utolsó hetében látott adatok szerint Liverpool és Cheltenham voltak azok a területek, amelyekben a legtöbb eset előfordult. Egy tanulmány becslése szerint a népesség körülbelül öt-hat százaléka tüneteket mutatott e két régióban.

A brit kormány akkor még azt tanácsolta, hogy az emberek nyugodtan vegyenek részt az ilyen tömegeseményeken, annak elle-

nére, hogy más országok kormányai már megtiltották az ilyen típusú rendezvények megtartását.

Boris Johnson miniszterelnök március 7-én részt vett az angliai Hat Nemzet (Six Nations) rögbi-mérkőzésen, amelyen Anglia és Wales játszott. Ráadásul nem egyedül ment ki a sporteseményre, hanem várandós barátnőjével, Carrie Symondssal. (Wilfred Lawrie Nicholas Johnson április 29-én született meg, Londonban.)

A brit kulturális miniszter, Oliver Dowden abban az időben kijelentette, hogy „nincs ok arra, hogy az embereket kizárják ezekről a rendezvényekről”.

Spector professzor azt állítja, hogy a későbbi statisztikákat látva ez a feltételezés téves volt. „Úgy gondolom, hogy a sporteseményeket legalább egy héttel korábban be kellett volna tiltani, mert növelték a megbetegedettek, sőt a halálos áldozatok számát” – mondta.

A kormány erre így reagált: „Számos tényező befolyásolhatja az esetek számát egy adott területen, ideértve a népsűrűséget, az életkort, az általános egészségi állapotot és a terület helyzetét a pandémiás görbén.”

Az Edge Health, egy olyan cég, amely a Nagy-britanniai Nemzeti Egészségügyi Szolgálat adatait elemzi, felbecsülte: a Bajnokok Ligája-meccshez 41 haláleset kapcsolható. A Londoni Imperial College és az Oxfordi Egyetem becslése szerint Spanyolországban a mérkőzés idején mintegy 640 000 pozitív koronavírus-ferőztött volt, Nagy-Britanniában akkor még csak százezer. Körülbelül 3000 spanyol néző volt jelen. Az volt az utolsó nagy labdarúgó-mérkőzés, amelyet Angliában a leállás előtt játszottak. A Liverpool egyébként önmaga nem fújhatta volna le a mérkőzést, de még arról sem dönthetett, hogy zárt ajtók mögött rendezzék – ezt a döntést az európai labdarúgás irányító testületének, az UEFA-nak kellett volna meghoznia.

Az UEFA ellenben úgy védekezik, hogy nem kapott tanácsot vagy kérést a helyi hatóságoktól, zárt kapus rendezést indítványozva. Az UEFA szerint a brit kormány azon az állásponton volt, hogy nincs akadálya a mérkőzés megrendezésének.

Messi és öt csapattársa „eladhatatlan”

Az FC Barcelona vezetése semmiképpen sem adja el Lionel Messit és a spanyol bajnoki címvédő együttes további öt labdarúgóját a Marca értesülése szerint.

A madridi sportnapilap úgy tudja, hogy a csapatkapitány Messi mellett a védettek kategóriájába tartozik a kapus Marc-Andre ter Stegen, a védő Gerard Piqué, a középpályás Frenkie De Jong és két csatár, Antoine Griezmann és Ansu Fati. Ugyanakkor a keret többi tagja elvben távozhat megfelelő ajánlat esetén.

Az „érinthetetlen hatokhoz” – a koronavírus-járvány kiváltotta gaz-

dasági nehézségek ellenére – minden körülmények között ragaszkodik a vezetőedző, Enrique Setién, aki ugyanakkor állítólag többi játékosa bármelyikéről kész lemondani. A Marca a katalán klubtól várhatóan eligazolókat közé sorolja a horvát Ivan Rakiticet és a szintén középpályás chilei Arturo Vidal, továbbá a brazil kapus Neto.

A márciusban a járvány miatt félbeszakadt spanyol élvonalban 27 forduló után az 58 pontos Barcelona vezet a Real Madrid (56 pont) és a Sevilla (47) előtt. A La Liga küzdelmeit szombati bejelentés szerint június 8-tól folytathatják.

Dembélé a Juventus kölcsönjátékosa lehet

Az olasz futballbajnok Juventushoz kerülhet az FC Barcelonából a 21-szeres francia válogatott Ousmane Dembélé a Mundo Deportivo értesülése szerint. A sportújság úgy tudja, hogy a torinói klub nem megvásárolni akarja a francia szélsőt, hanem kölcsönvenni a spanyol bajnoki címvédőtől, amelynek 2017 óta a játékosa.

A 23 éves, 2018-ban világbajnok és évi 12 millió eurót kereső csatár jelenlegi szerződése a katalánoknál 2022. június 30-ig érvényes, de a Barca-vezetés kész megválni tőle, leginkább azért, mert rendkívül sérülékeny, és nem tud folyamatosan hasznára lenni az együttesnek. A legutóbbi szezonban az összes meccset figyelembe véve is csupán kilenc alkalommal lépett pályára, és egyetlen gólt szerzett az amúgy villámgyors és remekül cselező Dembélé.

Ma este Újpest–Fradirangadó

Fotó: Goal.com

Zárt kapuk mögött rendezik meg ma, szerdán a címvédő Ferencváros és ősi riválisa, az Újpest összecsapását; a labdarúgó OTP Bank Liga 20. fordulójából elhalasztott rangadóval a két csapat a lejátszott mérkőzéseket tekintve utoléri a mezőnyt.

A koronavírus-járvány miatti kényszerszünetet követően a zöld-fehérek már folytatták szereplésüket, ugyanis szombaton pótolták a Debrecen ellen az első fordulóban elhalasztott találkozójukat. Szerhij Rebrov együttese ugyan korán hátrányba került a Groupama Arénában, de Sigér Dávid duplájának köszönhetően fordított, és otthon tartotta a három pontot.

A listavezető FTC ezzel hat pontra növelte előnyét a második MOL Fehérvár FC-vel szemben, és ha a derbin is diadalmaskodna, akkor már-már látótávolságon kívülre kerülne.

Ez lesz a két ősi rivális 228. bajnoki mérkőzése, az eddigi találkozón 104 ferencvárosi győzelem és 62 döntetlen mellett 61 alkalommal nyertek a lila-fehérek, a gólkülönbség pedig 422–314 a zöld-fehérek javára.

A két csapat legutóbbi egymás elleni mérkőzését október 19-én rendezték, a Groupama Arénában 19 ezer néző előtt Franck Boli gólja döntött a hazaiak javára.

A Szusza Ferenc Stadionban 21 órakor kezdődő összecsapást az M4 Sport élőben közvetíti.

LEADER-kiírásra várva

A LEADER akciócsoportok létrejöttének és működtetésének célja a helyi közösségek fejlesztése, a szükségleteknek megfelelően. Mint ismeretes, az infrastruktúra-fejlesztésre, a különböző egyéni és vállalkozói, valamint mezőgazdasági, sport- és kulturális tervek kivitelezésére lehetett kisebb összegekre pályázni. Először, a bizalom hiánya miatt, kevesebben pályáztak, aztán, a konkrét eredményeket látva, többen jelentkeztek a kiírásokra. Ezt a tendenciát tükrözi a nagyenyői központú – Marossárpatak, Gernyeszeg, Vajdaszentivány, Nagyernye, Marosszentgyörgy községeket magába foglaló – Marosmenti LEADER Egyesület tevékenysége is, amelynek vezetője Kolcsár Gyula, Gernyeszeg polgármestere.

Vajda György

– Tekintsünk vissza a múltba. A LEADER-program első szakasza 2017-ben zárult, azóta volt még egy kiírás, amelynek a pályázatátása lejárt, folyamatban vannak az elszámolások. Mennyire volt hasznos a pályázat a csoportban levő önkormányzatoknak, illetve a pályázó magánszemélyeknek?

– A LEADER-pályázati kiírás sikertörténet, mert a helyi közösségeknek szól, és azokat az igényeket elégíti ki, amelyek a közösségekben megfogalmazódnak. Nyilván a kiírás feltételei szerint meghatározott pénzüsszegre és tevékenységekre, gépekre, eszközökre lehetett pályázni, de mind az önkormányzatoknak, mind a magánszemélyeknek, a gazdáknak jelentős segítséget nyújtott, mivel

általában – akár a civil szféra képviselőiről, akár a mezőgazdászokról beszélünk – olyan hasznos gépeket és eszközöket vásárolhattak, amelyekkel fellendíthették a tevékenységüket, és ezzel, ha kis lépésekben is, de hozzájárulnak a közösség fejlődéséhez. Ami a polgármesteri hivatalokat illeti, a LEADER-en keresztül megvalósított kisebb beruházások is egy-egy területen hiánypótlók és hasznosak voltak. S bár az elején sokan idegenkedtek a pályázástól, talán az eljárás miatt, a második kiírásra már túljelentkezés volt, mert az emberek látták az elsőnek az eredményeit.

– Mekkora volt a keretösszeg?

– A 2017-ben zárult első kiírás keretösszege 2,8 millió euró volt, ennyit kapott minden LEADER egyesület. Mi ezt az összeget akkor négyfelé osztottuk, hiszen még nem volt tag Marosszentgyörgy. A szabálynak megfelelően az összegek 51%-a a civil szférát illeti. Amint említettem, sikerült konkrét eredményeket felmutatni, így a második kiírásra, amelynek a végén járunk, túljelentkezés volt, és nagyok voltak a remények. Az érdeklődésből kiindulva azt hittük, hogy legalább 10 millió eurót bocsátanak a rendelkezésünkre, de csupán 1,8 millió euró jutott.

– A teljesség igénye nélkül talán adjunk néhány példát arra, hogy mit sikerült vásárolni ebből a pénzből.

– A pályázók nagy része érthetően traktorokat, mezőgazdasági gépeket és felszereléseket vásárolt, de volt egy topográfiaival foglalkozó cég, amely korszerű mérőműszereket vett, ezenkívül volt, aki fogtechnikai laboratóriumot szerelt fel, beindulhatott egy reklámcég, magánszemélyek hangosítóberendezést, hangszereket vásároltak, az egyik bútorgyártó cég gépeket vett.

Kolcsár Gyula polgármester, Babó Melinda, a LEADER-iroda munkatársa

Fotó: Nagy Tibor

– Mivel foglalkozik most az egyesület?

– Jelenleg még egy cég kell megkösse az egyesülettel a szerződést, a pályázók nagy részénél folyamatban van a vásárlás. Ezt követi majd az ún. monitorozási időszak, amikor az egyesület alkalmazottai követik, hogy miként hasznosították a pénzt, illetve hogyan számolnak el a pályázattal. A szerződés kötéstől számított két évben belül kell elszámolni, a gyulafehérvári 7-es régióközponton keresztül.

– Hányan pályáztak?

– Amint említettem, túljelentkezés volt. 35 pályázatot nyújtottak be, ebből 27-et fogadtunk el, a többi esetében hiányos volt a dosszié, vagy nem felelt meg a pályázati kiírásnak.

– Volt olyan is, aki mind az első, mind a második kiírásnál pályázott?

– Bár a szabályzat lehetővé teszi, nem volt duplázó. Egy pályázó

három éven belül legtöbb 200.000 euróra pályázhat, az önkormányzatok 100.000-re.

– Mire pályáztak az önkormányzatok?

– A legutóbbi kiírásnál Gernyeszegen két műfüves pálya létesítésére és a községi központban levő orvosi rendelő épületének a javítására, Marosszentgyörgyön a Mária-affi-kastély kerítésének a rendbetételére, Nagyernyében a labdarúgó-pálya felújítására, valamint munkagépekre, Marossárpatakon a falumúzeum épületének felújítására és egy garázs kialakítására, Vajdaszentiványon pedig a községi tulajdonában levő munkagépek garázsának megépítésére.

– Mikor fog megjelenni az új kiírás?

– Ezt nem tudjuk még, hiszen az unió költségvetésétől is függ, amelyet most alaposan megtépezt a vírusjárvány, talán 2022-től lehetne pályáztatni. Reális lehetőséget látok

abban, hogy azok, akik most a járvány miatt hazaköltöztek, a LEADER pályázati kiírására jelentkeznek, hogy itthon indítsanak el valamilyen vállalkozást. Ugyanakkor az önkormányzatoknak is nagy szükségük van a támogatásra, hiszen el kell ismernünk, hogy más országok vidéki településeihez viszonyítva az infrastruktúra-fejlesztés elmaradt. Vannak még olyan elképzelések, tervek, amelyeket érdemes és kell támogatni, mint a digitális rendszer kiépítése, közterek kialakítása stb. A pályázatra jelentkezőknél is az tapasztalható, hogy felnőtt egy olyan nemzedék, amely már profin, üzletcélúan gazdálkodik, igény van a technológiai fejlesztésre, és ez a kiírás is lehetőséget teremthet erre. Várjuk tehát a kiírást, és ígérem, hogy a lehetőségek szerint rövid időn belül minden pénzt lehívunk. Van, ahova beruházni.

40 éve indult útnak Farkas Bertalan, az első magyar űrhajós

Negyven éve, 1980. május 26-án indult a világűrbe a szovjet Szozjuz-36 fedélzetén Farkas Bertalan, az első és eddig egyetlen magyar űrhajós. Az MTVA Sajtóadatbankjának anyaga:

Farkas Bertalan 1949. augusztus 2-án a szabolcsi Gyulaházán született, a kisvárdai Bessenyei György Gimnáziumban érettségizett. Eredetileg labdarúgónak készült, de miután Nyíregyházán megismerkedett a sportrepüléssel, úgy döntött, hogy pilóta lesz. 1967-től a Kilián György Repülő Műszaki Főiskolán, majd 1970-től a szovjet Repülő Műszaki Főiskolán tanult. 1972-ben lett repülőbiztos, 1977-ben első osztályú vadászpilóta, a pápai repülőtéren szolgált.

A szocialista országok közös űrkutatási programja, az Interkozmosz keretében az 1970-es évek második felében vált lehetővé, hogy a szovjet Szozjuz űrhajókon a tagországok egy-egy képviselője is feljusson a világűrbe. Magyarországra a tervek szerint ötödikként, 1979-ben került volna sor, a jelöltek kiválasztási folyamata 1977 tavaszán, a kecskeméti Repülőorvosi Vizsgáló és Kutatóintézetben kezdődött. Űrhajósok a már sokrétű szűrésen, kiképzésen átesett vadászpilóták jelentkezhettek, a hét alkalmas minősítést kapott jelölt közül a magyar és szovjet repülőorvosi bizottság együttes ülésén négyet választott ki. A Moszkvában végzett további vizsgálatok után Farkas Bertalan és Magyarai Béla

utazhatott családostul kiképzésre a Gagarin Űrhajós Kiképző Központba, népszerű nevén Csillagvárosba, Elek László és Buczkó Imre a kiképzés idején a tartalék szerepét töltötte be.

A világűrbe induló jelöltreől a szovjet hatóságok döntöttek. Választásuk már 1978-ban Farkas Bertalanra esett, akit szükség esetén Magyarai Béla helyettesített volna, szovjet társaikkal együtt mindkettőjüket kiképezték.

Az űrutazásra végül a tervezettnél egy évvel később került sor, mert az 1979. áprilisi szovjet-bolgár űrrepülés során a Szozjuz-33 űrhajó műszaki hiba miatt nem tudott összekapcsolódni a Szaljut-6 űrállomással. A Szaljut alapelgényességét a szovjet-magyar űrutazásra szánt Szozjuz-34 űrhajóval kellett lehozni, és az a döntés született, hogy amíg a hiba okát nem tisztázzák, a következő páros nem szállhat fel.

Valerij Kubašov parancsnok és Farkas Bertalan kutatóűrhajós 1980. május 26-án moszkvai idő szerint 21 óra 20 perckor indult útnak Bajkonurból a Szozjuz-36 fedélzetén, Magyarország ezzel a nemzetek sorában hetedikként lépett ki a világűrbe. Az űrhajó május 27-én kapcsolódott össze a Szaljut-6-tal, ahol az április 10-én a Szaljut-35-tel érkezett Leonyid Popov és Valerij Rjumin fogadta őket. A nemzetközi személyzet egyhetes programjában több, magyar kutatóintézetek által tervezett orvosi biológiai, fémtechnológiai, fizikai, távérzékelési és erőforrás-kutatási kísérlet és megfigyelés is szerepelt.

gial, fémtechnológiai, fizikai, távérzékelési és erőforrás-kutatási kísérlet és megfigyelés is szerepelt.

Vizsgálták, hogyan termelődik az emberi szervezetben az interferon nevű fehérje a súlytalanság állapotában. A Pille sugárdózismérővel már a fedélzeten meg tudták állapítani az űrhajósok sugárterhelését, a Balaton nevű műszerrel a szellemi-munka-végző képességüket vizsgálták. Felvételeket készítettek különböző természeti objektumokról és jelenségekről. Vittek magukkal magyar készítésű élelmiszereket is, kalocsai mintás konzervdobozban.

Farkas Bertalan utóbb elárulta, hogy hatvannyolc kilójával asztro-nautának vékonydögájú volt, szka-fanderébe ölméteglácskát kellett szerezni, hogy meglegyen az előírt súlya. Egyik este magyar televíziós közvetítés keretében ő olvasta fel az esti mesét, ezért magával vitte a tévémacit is.

A szovjet-magyar űrpáros 1980. június 3-án ért földet Kazahsztánban. Ők voltak az elsők, akiknek a Földre visszaérkezés alatt 45-50 g-s túlterhelést kellett elviselniük. Farkas Bertalan hét napot, 20 órát és 45 percet töltött a kozmoszban, visszaemlékezése szerint leírhatatlan érzés volt meglátni Magyarországot a világűrben.

A magyarok kétórás késéssel, magyar idő szerint 22 óra 15 perckor értesültek a szenzációs hírről, amelynek hatalmas, nem csak központilag gerjesztett visszhangja volt. Az újságok különkiadásai mellett ellepték az országot az ingyenes és pénzért megvehető emléktárgyak, a Magyar Nemzeti Bank emlékpénztermét, a Magyar Posta

bélyeget bocsátott ki. Farkas Bertalan úttörőörök, szocialista brigádok alakultak, az LGT és a Neoton Família Asztronauta együttes néven közös dalt készített Magyar a világűrben címmel. Farkas Bertalan hő-sőknek kijáró tiszteletadással fogadták, megkapta a Lenin-rendet és a Szovjetunió Hőse kitüntetését, Magyarai Bélával együtt a Magyar Népköztársaság Űrhajósa kitüntetését.

A nagy esemény emléke idővel megfakult, a rendszerváltozás már a tizedik évforduló megünneplését is elsodorta. Farkas Bertalan 1986-tól, közlekedésmérnöki diplomájának megszerzése után az MTA Interkozmosz Tanács kutatócsoportjának munkatársa, mérnök ezredes, 1995-től dandártábornok, a honvédség repülőszemléző-helyettese volt. 1996-ban légügyi attasé lett az Egyesült Államokban, 1997-ben nyugállományba vonult. A Semmelweis Egyetem tudományos főtanácsadója, a Nemzetközi Űrhajósszövetségnek megalakulása óta tagja. Ma is kedvelt és népszerű személyiség, sokan megismerik és tisztelettel veszik körül.

Magyar ember rajta kívül csak egy járt az űrben, méghozzá saját pénzből: az Amerikában élő, a Microsoftnál is dolgozó Charles Simonyi, azaz Simonyi Károly, aki 2007-ben és 2009-ben volt a Nemzetközi Űrállomás (ISS) ötödik, illetve hetedik űrturista-látogatója. Szijjártó Péter külügyminiszter 2019 decemberi nyilatkozata szerint a következő magyar űrhajós ISS-re való felküldése 2024-2025-ben lehet reális.

2020. június 2-től online beiratkozás a marosvásárhelyi bölcsődékbe

A marosvásárhelyi bölcsődékbe a 2020–2021-es tanévre I. szakaszban június 2–30. között lehet beiratkozni. A koronavírus elterjedésének megakadályozására hozott intézkedések miatt a bölcsődékbe való beiratkozás online történik.

Szükséges okiratok:

– beiratkozási kérvény és a vonatkozó okiratok, valamint a beiratkozási kérvényhez mellékelt hozzájárulás a személyes adatok feldolgozásához, amely letölthető Marosvásárhely Megyei Jogú Város honlapjáról: www.tirgumures.ro – az Online szolgáltatások menüpontból: Servicii online/Acte necesare și formulare tipizate/Serviciul Public Administrația Creșelor;

Az okiratokat annak a bölcsődének az e-mail-címére kell elküldeni, ahova a gyereket be akarják iratni:

– a Meggyesfalván található 1-es Bölcsőde (Vajdahunyad utca 29. szám) e-mail: administratia.creselor@tirgumures.ro vagy cresal1gmures@gmail.com

– a Kövesdombon található 2-es Bölcsőde (Lámáitei utca 18. szám) e-mail: administratia.creselor@tirgumures.ro vagy cresanumaru2@gmail.com

– az orvosi egyetem környéki 3-as Bölcsőde (Gheorghe Marinescu utca 9. szám) e-mail: administratia.creselor@tirgumures.ro vagy cresa3.tgm@gmail.com

– a Tudor negyedbeli 4-es Bölcsőde (Plaiului–Tisztás utca) e-mail: administratia.creselor@tirgumures.ro vagy cresa4tgmures@gmail.com

– a Tudor negyedbeli 5-ös Bölcsőde (Munka utca 4. szám) e-mail: administratia.creselor@tirgumures.ro vagy cresa5tgmures@gmail.com

– az Unirii/Egyesülés negyedbeli 6-os Bölcsőde (Remeteszegei utca 35. szám) e-mail: administratia.creselor@tirgumures.ro vagy cresa6tgmures@gmail.com

Az online benyújtott kéréseket iktatják, az iktatószámot pedig e-mailen elküldik a kérvényezőnek.

Amennyiben a szülők nehézségekbe ütköznek az online regisztráció során, hívják a bölcsődeigazgatóság 0265-245-752-es telefonszámát, vagy írjanak az administratia.creselor@tirgumures.ro e-mail-címre.

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatalának bel- és külkapcsolati osztálya

Hirdetőink figyelmébe!

A koronavírus-fertőzésveszély miatt kialakult rendkívüli egészségügyi helyzetre való tekintettel felhívjuk hirdetőink figyelmét, hogy **hirdetéseket feladhatnak**

a szerkesztőségben, a nepujas.ro weboldalon levő online felületen is, vagy beküldhetik e-mailen a reklam@e-nepujas.ro címre.

Érdeklődni a 0265/268-854-es vagy 0742-828-647-es telefonszámon, 9–14 óra között.

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában!

NÉPÚJSÁG

Kényelmesen megteheti online is.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A **TIMKO PÉKSÉG** alkalmaz szakképzett PÉKET. Fizetés 3000 lej. Tel. 0756-128-310, 0756-128-313. (64745-I)

MŰEMLÉKHOMLOKZATOK FELÚJÍTÁSÁRA SZAKOSODOTT KFT. MUNKATÁRSAT keres. Kedvező bérezés. Bővebb információk a következő telefonszámon: 0790-360-725. (sz.-I)

FESTŐ, CSEMPÉZŐ, KŐMŰVES SZAKEMBER alkalmazok. Tel. 0758-954-729. (7542)

MAROSVÁSÁRHELYI CÉG hollandiai munkapontra alkalmaz **ÁCSOKAT, ASZTALOSOKAT.** Elvárásaink: tapasztalat, pozitív hozzáállás, jogosítvány. Amit ajánlunk: 15 eurós órabér. Érdeklődni a következő telefonszámon lehet: 0762-986-532. (64775-I)

KLARA gyógyító és javasasszony a legerősebb szerekkel, a legnagyobb gyógyító erővel, a leghatásosabb gyógyszerekkel segít Önnek. Feloldja a kötéseket és az átkot, segít impotencia, alkoholizmus, epilepszia, psoriasis, depresszió esetén, kibékíti a szétvált családokat, cégeket ment meg a csődtől, sikert visz a házhoz és nyereségessé teszi a vállalkozást. 100%-osan garantálja, hogy megoldja a hozzá forduló problémáját.

Köszönetnyilvánítások:

Rozália Dicsőből hálás Klara asszonynak, mert segítette epilepsziás fiának, amikor már minden reménnyel felhagytak; Attila Marosvásárhelyről köszöni, hogy ismét együtt lehet feleségével, hosszú és szomorú távollét után; Márton Ákosfalváról az alkoholizmusból, az impotenciából gyógyult ki a segítségével; Elena Régenből hálás, hogy ismét sikeres az üzlete. Corina Ákosfalváról köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével 3 évnyi távollét után; András Marosvásárhelyről hálás, mert ismét sikeres a magánélete és vállalkozása; Erika Régenből köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, az átktól és sikeresen férjhez ment; Gyöngyi Marosvásárhelyről hálás, mert megszabadult a depressziótól, élete rendbe jött. Akinek problémája van, hívja bizalommal Klara javasasszonyt. Tel. 0755-270-381. (Fizetett hirdetés: mp.)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

TETŐFEDŐ KFT. Baja van a tetővel?

Ázik be a háza? Minőségi munkát szeretne? Ha minőségi munkát szeretne, akkor válasszon minket! Cégünk garanciás munkát vállal. Tel. 0742-344-119. (7564-I)

VÁLLALUNK tetőfedést, cserépforgatást, bármilyen kisebb javítást, festést, vakolást, szigetelést, ácsmunkát. Saját anyagunkkal dolgozunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0752-828-789, 0790-081-572. (7469)

VÁLLALUNK tetőkészítést, tetőjavítást, terasz készítést, szigetelést, festést. Tel. 0757-186-299. (7481-I)

VÁLLALOK mint magánszemély mindenféle munkát, pl. tetőjavítást, kerítéskészítést fából vagy dróthálóból, melléképületek lebontását, terasz készítést, házszigetelést stb. Tel. 0741-457-006. (7544-I)

KÉSZÍTÜNK: külső műanyag/alumínium redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, szúnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (7505)

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT vállalok: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (22103-I)

VÁLLALUNK festést, vakolást, bádogosmunkát, szigetelést, tetőjavítást, tetőkészítést stb. Saját anyagunkkal is dolgozunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0752-828-789, 0790-081-572. (7467)

BETEG ASSZONYHOZ őszinte gondozónőt keresek. Tel. 0773-789-963, 14-20 óra között. (7577-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI 2-es POSTAHIVATAL POSTAI KÉZBESÍTŐT alkalmaz. Érdeklődni naponta 8-15 óra között a következő telefonszámokon: 0265/224-800, 0265/251-059, 0725-902-396. (sz.-I)

MEGEMLÉKEZÉS

„Element tőlünk, mint a lenyugvó nap, de szívünkben él és örökké ott marad.”

(Reményik Sándor)

Szomorú és megtört szívvel emlékezünk 2020. május 27-én BOÉR ISTVÁNRA halálának tizenegyedik évfordulóján. Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel.

Mert a jók örökké élnek, mint a csillagok.

Drága lelked pihenjen békében! Szerettei. (7556-I)

Megpihenni tértél, a fájdalmat elhagyva, melyet reménykedve vicseltél magadban. Ezen a napon minden más, újra mélyen érint a gyász. Nincs együtt velünk, kit szeretünk, ma lélekből együtt lehetünk. Eszünkbe jutnak az együtt töltött napok, fülünkben megszendül a hangod, nem is tudod, mennyire fáj hiányod. Fájó szívvel emlékezünk LACZKÓ KÁROLYRA május 27-én, halálának 7. évfordulóján. Emlékét fájó szívvel őrzi bánatos felesége, Mária Magdolna, Zsolt és családja. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (7529-I)

Szomorú szívvel emlékezünk május 27-én a szeretett feleségre, drága jó édesanyára, SZÖCS VILMÁRA halálának 8. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi férje és gyermekei: Árpád és családja, valamint Sándor. (sz.)

Fájó szívvel emlékezünk a sáromberki GURZA IDA tanítónőre halálának nyolcadik évfordulóján. Drága szép emléke örökké közöttünk él. Jóságát és szeretetét szívünkben őrizzük. Nyugodjon békében! Fia és családja. (7580-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága jó édesanya, nagymama, dédnagymama, anyós, ismerős és jó szomszéd,

SIKLÓDI EMILNÉ

szül. MÁGORI LIA-GABRIELLA nyug. tanítónő

folyó hó 25-én, életének 87. évében csendesesen megpihent. Temetése május 29-én 13 órakor lesz a kézdívásárhelyi református temetőben. Búcsúzik tőle a gyászoló család.

Szívünkben él, és örökké élni fog drága, szeretett édesanyánk. (7569-I)

RÉSZVÉTNYLAVÁNÍTÁS

Szomorú szívvel búcsúzzunk szeretett unokabátyámtól, sógoromtól, CSORNYENSZKY SÁNDOR ny. tanártól, a szentháromsági, majd a nyáradkarcsoni iskola egykori igazgatójától. Együttérzünk és vigasztalódást kívánunk a gyászoló családnak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Éva és Anti. (7576-I)

Őszinte részvétünket fejezzük ki kollégáknak, Dávid Sorin Jánosnak szeretett ÉDESANYJA elhunytá alkalmából. A marosvásárhelyi filharmónia kórusa. (p.-I)

MAROS MEGYEI TANÁCS

HIRDETÉS

A MAROS MEGYEI TANÁCS értesíti az érdekelteket, hogy környezetvédelmi engedély kibocsátására nyújtott be kérvényt „A 151B és 142-es jelzésű, Nyáradtó (DN15) - Mikefalva - Dicsőszentmárton (DN14A) közötti megyei utak korszerűsítése” elnevezésű beruházás megvalósításához, amelyet Maros megyében, Nyáradtó, Mikefalva, Vámosgálfalva és Dicsőszentmárton közigazgatási területén terveznek kivitelezni.

A javasolt projektre vonatkozó információk tanulmányozhatók a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség honlapján: <http://apmms.ro>.

Az érdekeltek postai úton juttathatják el észrevételeiket a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökségnek (Marosvásárhely, Hídveg utca 10. sz.) vagy e-mailben a következő címre küldve: office@apmms.anpm.ro

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Májusi AJÁNLATUNK

DORA OPTICS

DORAOPTICS.RO

Kedves pácienseink!
Optikáink nyitva vannak
és várjuk Önöket 15%
kedvezményel a lencsére.
 *részletek az optikákban

- MAROSVÁSÁRHELY • Mărășești tér, 21 szám, Tel.: 0733-553.976
 • 1918 Dec.1sugárút, 126 szám, Tel: 0265 250 475, 0755 088 379
- SZÁSZRÉGEN • Szabadság sugárút 12/2 szám, Tel: 0265-512.095, 0733-553.971
 • Cardinal Al. Todea utca 25/A szám, Tel: 0728-908.856
- NYÁRÁDSZEREDA • Tűzoltó utca, 1 szám, Tel: 0265-576 514, 0733-553.973
- MAROSLUDAS • 1918. December 1 sugárút, 7 szám, Tel: 0735-786.853
- DICSŐSZENTMÁRTON • Győzelem utca 21 szám, Tel: 0736-386.353

MCA Health Care
 ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
 Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7-11 óra között várjuk önöket.

therezia

smântână
 termékek
 tejföl

FILTER

PÉNTEK 20⁰⁰
 MAGYARI IZABELLÁVAL

ETV ERDELYI MAGYAR
 TELEVÍZIO

RexoGold
 a te zálogházad

NON STOP
 állunk rendelkezésedre!

Str. Frantz Liszt nr. 11
 Telefon: 0265 - 25.11.11
 Mobil: 0748 - 25.11.11
 www.rexogold.ro

*A képeken látható termékek csak szemléltető jellegűek!

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
 Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
 0740-393-060

radio.kptv.ro

KPTV
 THE ROCK STATION

radio.kptv.ro

Târgu Mureș 88.2,11
 Marosvásárhely 88.2,11

Sovata 102,11
 Szováta 102,11

r • a • d • i • o

Reghin 94.7,11
 Szászrégen 94.7,11

Sighisova 104.3,11
 Segesvár 104.3,11

Egyenesen a nappalidba.

Rendeld hához a legjobb könyveket!

Házhoz röpitjük a legjobb könyveket. A Kobak könyvesbolt hához szállítja azokat a könyveket, melyeket a szobafogság előtt nem sikerült beszerezned.